

**Diagnoza
lokalnych zasobów
i potrzeb w zakresie usług
społecznych dla gminy
Puszcza Mariańska**

Mazowsze.
serce Polski

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Łączymy

Aktywizujemy

Wspieramy

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

- 00-844 Warszawa, ul. Grzybowska 80/82
- tel. 22 376 85 00, e-mail: mcps@mcps.com.pl
- www.mcps.com.pl

Dokument wytworzono w okresie wrzesień 2024 – styczeń 2025 r.

Opracowanie: IBC Advisory Spółka Akcyjna oraz Centrum Badań Marketingowych Indicator Sp. z o.o.

SPIS TREŚCI

Wykaz używanych pojęć i skrótów	5
Wprowadzenie.....	7
Najważniejsze wnioski	9
I. Demografia	9
II. Sytuacja gospodarcza gminy	9
III. Lokalne zasoby usług społecznych	9
IV. Pomoc społeczna	9
V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w Gminie Puszcza Mariańska w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	10
VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w Gminie Puszcza Mariańska w świetle danych zastanych i badań ankietowych	11
VII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w Gminie Puszcza Mariańska w świetle danych zastanych i badań ankietowych	12
VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w Gminie Puszcza Mariańska w świetle danych zastanych i badań ankietowych	13
IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w Gminie Puszcza Mariańska w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	14
X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Puszcza Mariańska w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	15
Rozdział I Diagnoza lokalnych zasobów gminy Puszcza Mariańska w zakresie usług społecznych w świetle analizy Danych zastanych.....	17
I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej	17
II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych	19
III. Analiza świadczonych usług społecznych	20
Rozdział II Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego mieszkańców gminy Puszcza Mariańska.....	26
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	26
II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów.....	29
Rozdział III Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Puszcza Mariańska.....	51
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	51
II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.....	53
III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych	54
IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji	57

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)	57
VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy	58
Spis tabel	60
Spis wykresów	61

WYKAZ UŻYWANYCH POJĘĆ I SKRÓTÓW

CAPI –wywiad bezpośredni (ang. Computer Assisted Personal Interview).

CAWI – ankieta online (ang. Computer Assisted Web Interview).

CATI – wywiad telefoniczny (ang. Computer-Assisted Telephone Interviewing).

CUS – Centrum Usług Społecznych.

Deinstytucjonalizacja – rozumiana nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki długoterminowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania.

Diagnoza – Diagnoza lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych na Mazowszu.

DPS – Dom Pomocy Społecznej.

EFS – Europejski Fundusz Społeczny.

FEPŻ – Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową.

Gmina – podstawowa jednostka samorządu terytorialnego w Polsce, odpowiedzialna za lokalne sprawy publiczne. Jest najmniejszym szczeblem administracji publicznej, obejmującym obszar jednej lub kilku miejscowości.

GUS – Główny Urząd Statystyczny.

JOPS – Jednostka Organizacyjna Pomocy Społecznej.

LPDI - Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

MGOPS – Miejsko Gminny Ośrodek pomocy Społecznej.

NGO – organizacja pozarządowa (ang. Non-Governmental Organisations).

NSP – Narodowy Spis Powszechny.

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej.

Osoba w wieku poprodukcyjnym – zaczyna się po 60 roku życia dla kobiet i po 65 roku życia dla mężczyzn, zgodnie z ustawowym wiekiem emerytalnym.

Osoba w wieku produkcyjnym – przedział wiekowy obejmuje osoby od 18 do 60 lat dla kobiet i od 18 do 65 lat dla mężczyzn.

Osoba w wieku przedprodukcyjnym – osoba, która jeszcze nie osiągnęła wieku, w którym może podjąć pracę zawodową i w związku z tym nie uczestniczy w rynku pracy.

OZPS – Ocena Zasobów Pomocy Społecznej.

Przemoc domowa – formy fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej lub emocjonalnej agresji stosowanej w relacjach rodzinnych lub bliskich, gdzie jedna osoba lub grupa osób sprawuje kontrolę nad inną.

Przyrost naturalny – różnica między liczbą urodzeń a liczbą zgonów na danym obszarze w określonym czasie, zazwyczaj w ciągu roku. Jest jednym z podstawowych wskaźników demograficznych służących do oceny czy populacja danego kraju lub regionu rośnie, maleje, czy pozostaje na stabilnym poziomie.

REGON – Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej.

Usługi społeczne – działania i programy realizowane przez państwo, samorządy lokalne lub organizacje pozarządowe, mające na celu wspieranie dobrostanu społecznego i zaspokajanie podstawowych potrzeb obywateli. Ich głównym celem jest pomoc osobom, które z różnych powodów (np. ekonomicznych, zdrowotnych, społecznych) nie są w stanie samodzielnie zadbać o siebie lub poprawić swojej sytuacji życiowej.

WPROWADZENIE

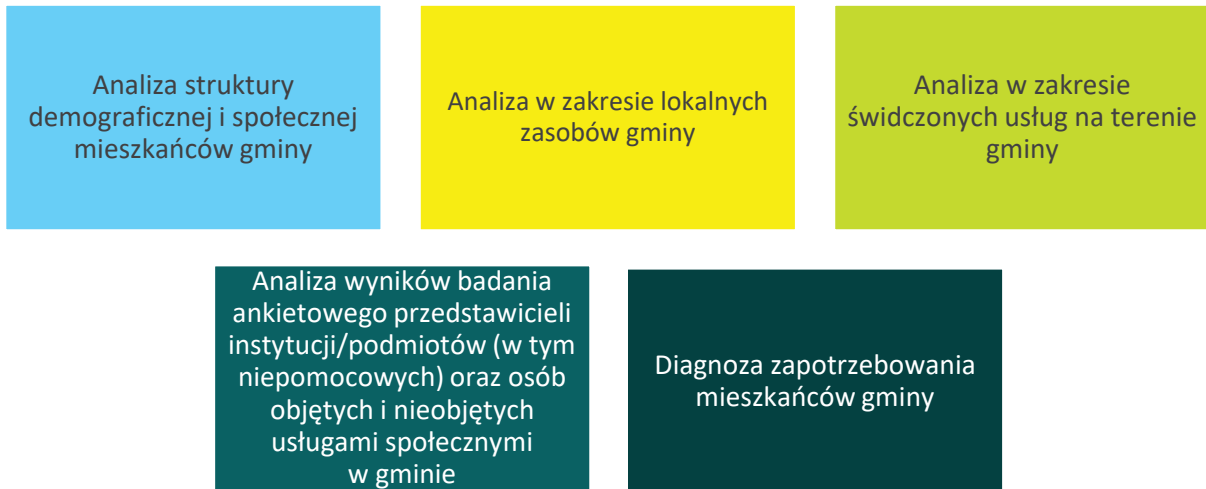
Organizowanie usług społecznych, obok polityki zabezpieczenia dochodu są współcześnie najważniejszym komponentem polityk publicznych państwa w zakresie realizowanej polityki społecznej. Stanowią one odpowiedź na wyzwania społeczne i powiązane są z potrzebami wynikającymi z takich procesów jak: zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa, zmiany w strukturze rodzin, przeobrażenia rynku pracy, wzrost liczby osób o szczególnych potrzebach i z niepełnosprawnością, ryzyka socjalne, kryzysy personalne i rodzinne, a także zapotrzebowanie na kompetencje i kwalifikacje.

W jednostkach samorządu terytorialnego rozwój usług społecznych, powinien wspierać proces deinstytucjonalizacji rozumiany nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki całodobowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania. Zmiany w zakresie DI będą następowały w pierwszej kolejności poprzez uruchamianie nowych usług i nowych miejsc świadczenia usług w tzw. środowisku, tak by zapełnić obecnie istniejącą lukę pomiędzy opieką domową a instytucjonalną opieką całodobową.

Aby sprostać wyzwaniom związanym z rozwojem usług społecznych i deinstytucjonalizacji na poziomie gmin i powiatów, niezbędne jest przygotowanie Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych (LPDI). Jednym z elementów LPDI jest dokonanie pogłębionej diagnozy stanu istniejącego i potrzeb społeczności lokalnej co do zakresu oraz form funkcjonowania i rozwoju usług społecznych.

Dlatego też głównym celem „Diagnozy lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych w województwie mazowieckim” (zwanej dalej Diagnozą) jest kompleksowa ocena stanu i potrzeb sektora usług społecznych w gminach i powiatach Mazowsza. Diagnoza zawiera analizę obecnych zasobów oraz ocenę potrzeb mieszkańców województwa, szczególnie w kontekście opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, bezdomnymi, w kryzysie zdrowia psychicznego oraz dla rodzin z dziećmi w tym z dziećmi z niepełnosprawnościami. Niniejszy dokument stanowi raport częściowy z Diagnozy i dotyczy gminy wiejskiej Puszcza Mariańska w powiecie żyrardowskim. Diagnoza składała się z 5 głównych komponentów badawczych. Tworzą one pełny obraz sytuacji w zakresie zasobów i potrzeb sektora usług społecznych w gminie Puszcza Mariańska oraz przedstawiają analizę zasobów i potrzeb kadrowych instytucji w tej jednostce samorządu terytorialnego.

Rysunek 1. Komponenty badawcze diagnozy.

Źródło: Opracowanie własne IBC.

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

I. Demografia

Gminę Puszcza Mariańska zamieszkiwało na koniec 2023 roku 8 833 osoby z czego 4 474 to kobiety a 4 359 to mężczyźni. Spośród ogółu mieszkańców odnotowano: 1 757 mieszkańców to osoby w wieku przedprodukcyjnym, 5 068 mieszkańców to osoby w wieku produkcyjnym, 2 008 mieszkańców to osoby w wieku poprodukcyjnym. Struktura demograficzna świadczy o procesie starzenia się społeczeństwa.

II. Sytuacja gospodarcza gminy

Z uzyskanych danych dotyczących sytuacji gospodarczej gminy wynika, że dochody gminy per capita są niższe od średniej powiatowej i wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców jest niższa niż wartość wskaźnika dla powiatu i wyższa od wskaźnika dla województwa.

III. Lokalne zasoby usług społecznych

Na terenie gminy w maju 2024 r. było zarejestrowanych 29 organizacji pozarządowych w tym 2 Koła Gospodyń Wiejskich.

W przypadku placówek niepomocowych w gminie funkcjonują: gminna biblioteka publiczna, gminny ośrodek kultury, placówka służby zdrowia.

W gminie Puszcza Mariańska zlokalizowane są następujące gminne i powiatowe placówki wsparcia (w tym jednostki organizacyjne pomocy społecznej): gminny ośrodek pomocy społecznej, 2 spółdzielnie socjalne, Klub seniora.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

IV. Pomoc społeczna

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS w Gminie Puszcza Mariańska pokazuje, że dominującą formą wsparcia są świadczenia niepieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w formie pieniężnych skorzystały 133 osoby. W tym samym okresie świadczenia w formie niepieniężnej otrzymało 140 osób. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwali w przeważającej części mężczyźni i osoby w wieku produkcyjnym.

Wśród głównych powodów przyznawania pomocy społecznej przez OPS w Gminie Puszcza Mariańska w 2023 r. należy wymienić następujące: ubóstwo (96 rodzin), długotrwałą lub ciężką

chorobę (83 rodziny), bezrobocie (74 rodziny), niepełnosprawność (62 rodziny), potrzeba ochrony macierzyństwa (32 rodziny).

W 2023 roku w gminie Puszcza Mariańska przeprowadzono 253 wywiady środowiskowe, które objęły 186 rodzin, liczących łącznie 361 osób. Praca socjalna została skierowana do 167 rodzin, w których znajdowały się łącznie 322 osoby. W tym samym roku zawarto 26 kontraktów socjalnych, które objęły łącznie 28 osób.

V. Charakterystyka usług społecznych dla **osób starszych** w Gminie Puszcza Mariańska w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Na terenie gminy liczba osób starszych wynosiła 2 008, co stanowiło 22,73% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objętych zostało 51 rodzin spośród osób starszych z czego 38 z nich było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 79 członków tych rodzin, co stanowi 0,89% ogółu mieszkańców gminy.

W gminie Puszcza Mariańska usługi opiekuńcze świadczone dla 34 osób na łączną kwotę 189 683 zł.

Na terenie gminy funkcjonuje placówka wsparcia dla osób starszych i jest to Klub seniora.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Puszcza Mariańska dobrze wspiera osoby starsze (39% beneficjenci usług społecznych, 40% niekorzystający z nich).

Opinia o tym czy usługi oferowane przez gminę Puszcza Mariańska osobom starszym są wystarczające jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że usługi są ani wystarczające, ani niewystarczające (38% ankietowanych) niż niewystarczające (12% ankietowanych), natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia w postaci usług mają bardziej zdecydowaną opinię (36% są niewystarczające, 19% są wystarczające).

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gminy Puszcza Mariańska jest trudne (46% beneficjenci usług społecznych, 41% niekorzystający z nich).

Z analizy formularzy badawczych najczęściej osoby starsze w ciągu ostatnich 3 lat korzystały w gminie Puszcza Mariańska z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- rodzinne domy pomocy
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- dzienne ośrodki wsparcia.

W opinii mieszkańców gminy Puszcza Mariańska najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa);
- całodobowe stacjonarne ośrodki wsparcia
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu).

VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w Gminie Puszcza Mariańska w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według NSP w gminie Puszcza Mariańska zamieszkiwało 1 197 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku, niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 62 rodziny zamieszkujące gminę Puszcza Mariańska, w których żyło łącznie 99 osób. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano 1 zasiłek okresowy w kwocie 388 zł.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Puszcza Mariańska dobrze wspiera osoby z niepełnosprawnościami (42% beneficjenci usług społecznych, 28% niekorzystający z nich).

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminę Puszcza Mariańska dla osób z niepełnosprawnościami są ani wystarczające, ani niewystarczające (35% beneficjenci usług społecznych, 25% niekorzystający z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Puszcza Mariańska jest trudne (34% beneficjenci usług społecznych, 39% niekorzystający z nich).

Ankietowani uznali, że najczęściej osoby z niepełnosprawnościami w ciągu ostatnich 3 lat korzystali z następujących usług:

- opieki w domu organizowanej przez gminę
- pomocy profesjonalisty w postaci asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami
- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia
- rodzinnych domów pomocy
- mieszkań treningowych i wspomaganych.

W opinii mieszkańców gminy Puszcza Mariańska najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- działania rehabilitacyjne
- pomoc profesjonalisty w postaci asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

VII. Charakterystyka usług społecznych dla **osób w kryzysie bezdomności** w Gminie Puszcza Mariańska w świetle danych zastanych i badań ankietowych

W roku 2023 bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 16 rodzinom, obejmującym 16 osób, co stanowi 0,18% populacji.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Puszcza Mariańska dobrze wspiera osoby w kryzysie bezdomności (43% beneficjenci usług społecznych, 30% niekorzystający z nich).

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminę Puszcza Mariańska są niewystarczające (47% beneficjenci usług społecznych, 25% niekorzystający z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gminy Puszcza Mariańska jest trudne (46% beneficjenci usług społecznych, 38% niekorzystający z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie bezdomności z terenu gminy Puszcza Mariańska w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- pracy socjalnej
- schroniska dla osób bezdomnych
- usług wspierających integrację społeczno-zawodową.

W opinii mieszkańców gminy Puszcza Mariańska najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- noclegowni, ogrzewalni
- punktów pomocy doraźnej
- schroniska dla osób bezdomnych
- usług wspierających integrację społeczno-zawodową.

VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w Gminie Puszcza Mariańska w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Analiza statystyk OPS w gminie Puszcza Mariańska wskazuje, że w 2023 roku 83 rodziny były objęte świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu skorzystało w 2023 roku 14 rodzin, w których funkcjonowało 20 osób. Narkomania występowała jako powód udzielania pomocy społecznej w 2 rodzinach.

Na przeciwdziałanie narkomanii gmina przeznaczyła 1 950 zł, a w przypadku przeciwdziałania alkoholizmowi 103 486 złotych. W 2023 roku przyznano 7 zasiłków okresowych z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 6 833 zł.

W obszarze usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi w gminie Puszcza Mariańska nie funkcjonuje ośrodek wsparcia dla tych osób. Gmina świadczy specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi. dla 3 osób, na co wydatkowano 17 155 zł.

Wśród mieszkańców gminy Puszcza Mariańska opinie na temat tego, czy gmina dobrze wspiera osoby w kryzysie zdrowia psychicznego są zbieżne wśród pytanym grup. Beneficjenci usług społecznych wskazują, że gmina dobrze i źle wspiera takie osoby (po 31% wskazań ankietowanych), natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych wskazują dobre i złe wsparcie po 28% ankietowanych.

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Puszcza Mariańska są niewystarczające (19% beneficjenci usług społecznych, 36% niekorzystający z nich).

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Puszcza Mariańska jest trudne (43% beneficjenci usług społecznych, 39% niekorzystający z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gminy Puszcza Mariańska w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia
- pomocy wolontariuszy
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej).

W opinii mieszkańców gminy Puszcza Mariańska najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia
- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

IX. Charakterystyka usług społecznych dla **rodzin z dziećmi** w Gminie Puszcza Mariańska w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według danych GUS W 2023 roku, w gminie Puszcza Mariańska, zamieszkiwało 1 757 osób w wieku przedprodukcyjnym co stanowiło 19,89% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej rodziny z dziećmi stanowiły 28,21% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach mieszkało łącznie 222 osoby. Rodzin z 1 dzieckiem było 16 i stanowiły 29,09% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 23 i stanowiły 41,82% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 8 i stanowiły 14,55% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 5 i stanowiły 9,09% wszystkich rodzin, rodzin z 5 dziećmi było 3 i stanowiły 5,45% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 20 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 68 osób.

W 2023 r. w gminie Puszcza Mariańska świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" otrzymało 79 dzieci co stanowiło koszt 44 253 zł. Pracą asystenta rodziny objęto 10 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 291 410 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 3 806 438 zł.

W 2023 roku poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, rodzinnego) udzielono 42 rodzinom, w których było 88 osób.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Puszcza Mariańska dobrze wspiera rodziny z dziećmi (27% beneficjenci usług społecznych, 44% niekorzystający z nich).

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminę Puszcza Mariańska są niewystarczające (31% beneficjenci usług społecznych, 28% niekorzystający z nich).

Opinia o stopniu trudności w uzyskaniu usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gminy Puszcza Mariańska jest zbieżna. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że uzyskanie ww. usług jest trudne (31% ankietowanych) niż jest łatwe (27% badanych). Podobnie mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia usług społecznych (36% ankietowanych uznało, że jest trudne, 19% badanych, że jest łatwe).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej rodziny z dziećmi z terenu gminy Puszcza Mariańska w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- poradnictwa, warsztatów, terapii
- placówek wsparcia dziennego dla dzieci
- wspierania rodzin w formie pieczy zastępczej.

W opinii mieszkańców gminy Puszcza Mariańska najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- poradnictwo, warsztaty, terapie
- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- wsparcie asystenta rodziny
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci.

X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Puszcza Mariańska w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji w gminie mają wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanych pojęciem deinstytucjonalizacji i rozumieją jej definicję.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji podzielają zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osób starszych, rodzin z dziećmi, osób z niepełnosprawnościami oraz osób, które potrzebują umieszczenia w DPS (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Puszcza Mariańska to: brak wystarczających zasobów kadrowych, brak wystarczających zasobów w zakresie infrastruktury oraz brak środków finansowych (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – zdecydowanie niegotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – zdecydowanie niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – zdecydowanie niegotowe.

Przedstawiciele badanych instytucji w gminie Puszcza Mariańska słyszeli o idei tworzenia centrum usług społecznych i pozytywnie ją oceniają. Jeden na dwóch przedstawicieli badanych instytucji przyznało, że w ich gminie lub powiecie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

Połowa przedstawicieli instytucji przyznała, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe, a ich doświadczenia we współpracy z nimi są pozytywne.

ROZDZIAŁ I

DIAGNOZA LOKALNYCH ZASOBÓW GMINY PUSZCZA MARIAŃSKA W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH W ŚWIETLE ANALIZY DANYCH ZASTANYCH

I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień 31 grudnia 2023 roku liczba mieszkańców gminy Puszcza Mariańska wyniosła 8833 osób. Przyrost naturalny w gminie jest ujemny i kształtuje się na poziomie -40 osób w 2023 roku. Saldo migracyjne jest dodatnie i wynosi 85 osób. W strukturze demograficznej przeważały kobiety, które stanowiły 50,65% liczby mieszkańców.

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w gminie Puszcza Mariańska w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba ludności	8 833	15 030	1 1658
Gęstość zaludnienia	62,1	596,10	234,9
Przyrost naturalny	-40	-66	-30
Saldo migracji	85	21	31
Kobiety na 100 mężczyzn	103	105	101
Liczba i % osób w wieku przedprodukcyjnym	1 757, 19,89%	2 853, 19,79%	2 341, 19,79%
w tym K	863	1 380	1 139
w tym M	894	1 473	1 202
Liczba i % osób w wieku produkcyjnym	5 068, 57,38%	8 616, 58,03%	6 753, 58,08%
w tym K	2 339	4 089	3 589
w tym M	2 729	4 527	3 164
Liczba i % osób 65+	2 008, 22,73%	3 560, 22,18%	2 564, 22,13%
w tym K	1 272	2 343	1 672
w tym M	736	1217	892

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Struktura ludności gminy Puszcza Mariańska wskazuje na proces starzenia się społeczeństwa. Na każde 100 osób w wieku produkcyjnym w 2023 roku przypadało 40 osób w wieku poprodukcyjnym. Inne wskaźniki obciążenia demograficznego dla gminy w 2023 roku obejmowały:

- liczbę 74 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym

- wartość 114 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób przedprodukcyjnym
- współczynnik obciążenia demograficznego osób starszych wyniósł 30,90%
- odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wynosił 22,73%, w tym dla kobiet 14,4%, a dla mężczyzn 8,33%.

Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w gminie Puszcza Mariańska w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Dochody gminy per capita	5 703,66 zł	8 326,85 zł	7 388,45
Dochody własne per capita	2 546,21	4 383,43 zł	2 813,98
Podmioty w REGON/1000 mieszk.	105	122,8	99

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Tabela 2 ukazuje podstawowe wskaźniki charakteryzujące sytuację gospodarczą gminy Puszcza Mariańska w 2023 roku. W zestawieniu uwzględniono dochody gminy per capita, dochody własne per capita oraz liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dla lepszego zobrazowania pozycji gminy, wartości te porównano ze średnimi wynikami dla powiatu oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Z przedstawionych danych wynika, że dochody gminy per capita są niższe od średniej powiatowej i wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych jest niższa niż wartość wskaźnika dla powiatu i wyższa od wartości wskaźnika dla województwa.

Tabela 3. Kapitał społeczny w gminie Puszcza Mariańska w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba organizacji pozarządowych	29	50,20	38
NGO/ 1000 mieszk.	3,28	3,18	3,38
Frekwencja w wyborach samorządowe	54,80%	53,00%	58,92%
Frekwencja w wyborach parlamentarne	73,58%	77,25%	73,86%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie NGO.pl oraz Państwowej Komisji Wyborczej.

Tabela 3 przedstawia wybrane wskaźniki społeczne dotyczące gminy Puszcza Mariańska w 2023 roku, w porównaniu do średnich wartości dla powiatu oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Analiza obejmuje liczbę organizacji pozarządowych (NGO) oraz ich liczbę w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dodatkowo zestawiono frekwencję w wyborach samorządowych i parlamentarnych, co pozwala na ocenę poziomu zaangażowania obywatelskiego mieszkańców gminy w stosunku do szerszego kontekstu regionalnego. W przypadku wskaźników dotyczących NGO są one wyższe od średniej w powiecie i niższe od średniej w województwie. W zakresie aktywności obywatelskiej (frekwencji wyborczej) wartość wskaźnika wyborów samorządowych jest wyższa od średniej dla powiatu i niższa od średniej dla województwa, natomiast dla wyborów parlamentarnych wartość wskaźnika jest niższa od średniej dla powiatu i województwa.

II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych

W gminie Puszcza Mariańska funkcjonuje jedna jednostka organizacyjna pomocy społecznej tj. gminny ośrodek pomocy społecznej.

Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie gminy Puszcza Mariańska

Nazwa	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Koszty utrzymania	Sposób finansowania
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Plac Tadeusza Kościuszki 2, 96-330 Puszcza Mariańska	Urząd Gminy	7	6 342 005 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS.

Zapewnia on szeroki zakres usług i świadczeń, działając na rzecz osób i rodzin wymagających pomocy. W tabeli 4 przedstawiono szczegółowe dane dotyczące lokalizacji, organizacji pracy, liczby pracowników, kosztów utrzymania oraz źródeł finansowania tej jednostki.

Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie gminy Puszcza Mariańska

Typ Podmiotu Ekonomii Społecznej	Liczba Podmiotów
Organizacje pozarządowe	29
Koła Gospodyń Wiejskich	2
Spółdzielnia socjalna	2
Zakład Aktywności Zawodowej	0
Centrum Integracji Społecznej	0
Klub integracji Społecznej	0
Warsztaty Terapii Zajęciowej	0

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator.

W gminie Puszcza Mariańska funkcjonują podmioty ekonomii społecznej, które wspierają lokalną społeczność i rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych. Dominują organizacje pozarządowe, których liczba wynosi 29, co stanowi największą grupę w tej kategorii. Wśród nich działają także 2 Koła Gospodyń Wiejskich, angażujące się w aktywność społeczną i kulturalną. Na terenie gminy funkcjonują także 2 spółdzielnie socjalne.

Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie gminy Puszcza Mariańska

Rodzaj działalności NGO	Liczba NGO
Sport	7
Kultura	2
Edukacja	0
Zdrowie	1
Pomoc społeczna	1
Bezpieczeństwo	7
Rozwój lokalny	4
Ekologia	1
Demokracja	2
Wsparcie organizacji pozarządowych	2
Rynek pracy	1
Działalność międzynarodowa	1

Rodzaj działalności NGO	Liczba NGO
Nauka i technika	0
Branżowe	0
Religia	1
Suma	30

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych <https://spis.ngo.pl/mazowieckie-puszcza-marianska-143803?cat%5B2386%5D=2387&cat%5B2898%5D=2899> i zestawienia udostępnionego przez Stowarzyszenie Klon/Jawor [dostęp 1.12.2024].

W gminie Puszcza Mariańska w 2024 roku było łącznie zarejestrowanych 29 organizacji pozarządowych. Spośród nich rodzaj swojej działalności wskazały wszystkie działające na jej terenie (jedna organizacja mogła wskazać kilka działalności, lub nie musiała wskazać wcale). W tabeli 6 przedstawiono je w podziale na rodzaj prowadzonej działalności. Z zawartych powyżej danych wynika, że dominującym rodzajem organizacji pozarządowych na terenie gminy są te o charakterze bezpieczeństwa i sportowym.

Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie gminy Puszcza Mariańska

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone usługi
Gminna Biblioteka Publiczna w Puszczy Mariańskiej	ul. Króla Jana Sobieskiego 1, 96-330 Puszcza Mariańska	Gmina Puszcza Mariańska	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnicze
Gminny Ośrodek Kultury	96-330 Puszcza Mariańska ul. Króla Jana Sobieskiego 36	Gmina Puszcza Mariańska	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne
Poradnia Medycyny Rodzinnej	96-330 Puszcza Mariańska ul. Króla Jana Sobieskiego 42	Podmiot prywatny	Brak danych	NFZ	Usługi medyczne

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych Urzędu Gminy Puszcza Mariańska. Więcej informacji na stronie gminy pod adresem: <https://www.puszcza-marianska.pl/> [Dostęp: 18.12.2024]

W tabeli 7 zawarto zestawienie informacji dotyczących podmiotów niepomocowych funkcjonujących na terenie gminy Puszcza Mariańska. Zestawienie obejmuje nazwę i lokalizację podmiotów, organ prowadzący, liczbę pracowników (jeśli dane są dostępne), źródła finansowania oraz rodzaje świadczonych usług. Przedstawione podmioty realizują różnorodne zadania w zakresie kultury, czytelnictwa wspierając rozwój społeczności lokalnej. W przypadku placówek niepomocowych w gminie funkcjonują: gminna biblioteka publiczna, gminny ośrodek kultury, placówka służby zdrowia.

III. Analiza świadczonych usług społecznych

1. Pomoc społeczna

Poniższa tabela 8 przedstawia zestawienie danych dotyczących liczby osób i rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej w gminie Puszcza Mariańska w 2023 roku w porównaniu ze średnimi wartościami dla powiatu i województwa. Dane obejmują zarówno świadczenia pieniężne, jak i niepieniężne, z uwzględnieniem struktury wiekowej beneficjentów. Dodatkowo

zaprezentowano liczbę kobiet, mężczyzn oraz rodzin korzystających ze świadczeń, a także liczbę osób w tych rodzinach.

Tabela 8 Osoby korzystające z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023 roku

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	253	358	265
- świadczenia pieniężne	133	218	154
- świadczenia niepieniężne	140	173	131
Liczba rodzin	195	302	260
Liczba osób w rodzinach	380	555	553

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS Puszcza Mariańska (MRIPS-03R).

Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023 roku w podziale na wiek i płeć

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
- w wieku 0-17	30,04%	24,12%	40,32%
- w wieku produkcyjnym	45,45%	48,98%	42,21%
- w wieku poprodukcyjnym	24,51%	26,90%	17,47%
Liczba kobiet, którym przyznano świadczenia	46,25%	47,92%	49,13%
Liczba mężczyzn, którym przyznano świadczenia	53,75%	52,08%	50,87%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS Puszcza Mariańska (OZPS).

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS w Gminie Puszcza Mariańska pokazuje, że dominującą formą wsparcia są świadczenia niepieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w tej formie skorzystały 133 osoby. W tym samym okresie świadczenia w formie niepieniężnej otrzymało 140 osób. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwali w przeważającej części mężczyźni i osoby w wieku produkcyjnym.

Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w gminie Puszcza Mariańska w 2023 roku

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców gminy
Ubóstwo	96	169	49,23%	1,91%
Sieroctwo	0	0	0%	0%
Bezdomność	16	16	8,21%	0,18%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	32	134	16,41%	1,52%
- w tym wielodzietność	12	65	6,15%	0,74%
Bezrobocie	74	177	37,95%	2%
Niepełnosprawność	62	99	31,79%	1,12%
Długotrwała lub ciężka choroba	83	123	42,56%	1,39%

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców gminy
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	16	57	8,21%	0,65%
- w tym rodziny niepełne	12	39	6,15%	0,44%
- w tym rodziny wielodzietne	1	6	0,51%	0,07%
Przemoc domowa	0	0	0%	0%
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0%	0%
Alkoholizm	14	20	7,18%	0,23%
Narkomania	2	3	1,03%	0,03%
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	7	8	3,59%	0,09%
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy	0	0	0%	0%
Zdarzenie losowe	2	3	1,03%	0,03%
Sytuacja kryzysowa	0	0	0%	0%
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0%	0%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS.

Zgodnie z artykułem 7 ustawy o pomocy społecznej¹, pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy domowej, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Wśród powodów przyznawania pomocy przez OPS w Gminie Puszcza Mariańska w 2023 roku należy wymienić następujące:

- ubóstwo dotknęło 96 rodzin
- długotrwałą lub ciężką chorobę, która dotyczyła 83 rodzin
- bezrobocie dotknęło 74 rodzin
- niepełnosprawność wystąpiła u 62 rodzin
- potrzeba ochrony macierzyństwa dotyczyła 32 rodzin, w tym rodzin wielodzietnych, których było 12
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego wystąpiła u 16 rodzin, w tym 12 rodzin niepełnych oraz 1 rodziny wielodzietnej
- bezdomność dotknęła 16 rodzin
- alkoholizm dotyczył 14 rodzin
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego dotknęły 7 rodzin
- narkomania wystąpiła u 2 rodzin
- zdarzenie losowe dotyczyło 2 rodzin

¹ Tekst jednolity Dz.U. z 2024 poz. 1283

- sieroctwo, przemoc domowa, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy, sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa lub ekologiczna, nie były przyczyną przyznania wsparcia z pomocy społecznej.

W 2023 roku zasiłki stałe przyznano łącznie 40 osobom na łączną kwotę 275 652 zł. Z tego:

- zasiłki stałe dla osób samotnie gospodarujących otrzymało 37 osób na sumę 260 252 zł.
- zasiłki stałe dla osób w rodzinie przyznano 3 osobom na kwotę 15 400 zł.

W 2023 roku zasiłki okresowe przyznano 46 osobom na łączną kwotę 71 317 zł. Z tego:

- z tytułu bezrobocia udzielono 38 zasiłków o wartości 58 276 zł.
- z tytułu długotrwałej choroby przyznano 7 zasiłków na łączną kwotę 6 833 zł.
- z tytułu niepełnosprawności udzielono 1 zasiłek na sumę 388 zł.

W 2023 roku gmina Puszcza Mariańska udzieliła wsparcia w różnych formach. Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych ze zdarzeniami losowymi otrzymały 2 osoby, na co przeznaczono łącznie 12 000 złotych. Ponadto sprawienie pogrzebu zostało zrealizowane w formie 2 świadczeń o łącznej wartości 8 700 zł. Inne zasiłki celowe i świadczenia w naturze przyznano 98 osobom na łączną kwotę 63 118 zł.

Gmina Puszcza Mariańska posiadała w 2023 roku środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w wysokości 6 567 777 zł w tym w budżecie OPS 6 342 005 zł.

2. Zasoby instytucjonalne

W 2023 roku gmina Puszcza Mariańska dysponowała 65 mieszkaniami komunalnymi w tym 10 mieszkaniami socjalnymi. W ciągu roku złożono 9 wniosków o przyznanie mieszkania komunalnego, a na mieszkanie socjalne oczekiwały 2 osoby.

Na terenie gminy nie funkcjonuje dom pomocy społecznej prowadzony przez gminę. Mieszkańcy gminy, którzy wymagają umieszczenia w takiej placówce są kierowani do instytucji prowadzonych przez powiat. W 2023 roku takich osób było 5 a gmina poniosła koszty w wysokości 173 324 złotych za ich pobyt w domu pomocy społecznej.

3. Praca socjalna

W 2023 roku w gminie Puszcza Mariańska przeprowadzono 253 wywiady środowiskowe, które objęły 186 rodzin, liczących łącznie 361 osób. Praca socjalna została skierowana do 167 rodzin, w których znajdowało się łącznie 322 osoby. W tym samym roku zawarto 26 kontraktów socjalnych, które objęły łącznie 28 osób.

4. Zasoby i usługi wspierające osoby starsze

Na terenie gminy liczba osób starszych wynosiła 2 008, co stanowiło 22,73% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objętych zostało 51 rodzin spośród osób starszych z czego 38 z nich było

jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 79 członków tych rodzin, co stanowi 0,89% ogółu mieszkańców gminy.

W gminie Puszcza Mariańska usługi opiekuńcze świadczone dla 34 osób na łączną kwotę 189 683 zł.

Na terenie gminy funkcjonuje placówka wsparcia dla osób starszych i jest to Klub seniora.

5. Zasoby i usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami

Według NSP w gminie Puszcza Mariańska zamieszkiwało 1 197 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku, niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymały 62 rodziny zamieszkujące gminę Puszcza Mariańska, w których żyło łącznie 99 osób. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano zasiłek okresowy dla 1 osoby w kwocie 388 zł.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

6. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie bezdomności

W roku 2023 bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 16 rodzinom, obejmującym 16 osób, co stanowi 0,18% populacji.

Gmina udzieliła 23 świadczenia schronienia na łączną kwotę 400 056 zł.

7. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Analiza statystyk OPS w gminie Puszcza Mariańska wskazuje, że w 2023 roku 83 rodziny były objęte świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystało w 2023 roku 14 rodzin, w których funkcjonowało 20 osób. Narkomania występowała jako powód udzielania pomocy społecznej w 2 rodzinach.

Na przeciwdziałanie narkomanii gmina przeznaczyła 1 950 zł, a w przypadku przeciwdziałania alkoholizmowi 103 486 złotych. W 2023 roku przyznano 7 zasiłków okresowych z tytułu długotrwałej choroby przyznano na łączną kwotę 6 833 zł.

W obszarze usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi w gminie Puszcza Mariańska nie funkcjonuje ośrodek wsparcia dla tych osób. Gmina świadczy specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla 3 osób, na co wydatkowano 17 155 zł.

8. Zasoby i usługi wspierające rodzinę i dzieci w tym dzieci z niepełnosprawnościami

Według danych GUS W 2023 roku, w gminie Puszcza Mariańska, zamieszkiwało 1 757 osób w wieku przedprodukcyjnym co stanowiło 19,89% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej rodziny z dziećmi stanowiły 28,21% spośród wszystkich

objętych świadczeniami. W tych rodzinach mieszkało łącznie 222 osoby. Rodzin z 1 dzieckiem było 16 i stanowiły 29,09% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 23 i stanowiły 41,82% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 8 i stanowiły 14,55% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 5 i stanowiły 9,09% wszystkich rodzin, rodzin z 5 dziećmi było 3 i stanowiły 5,45% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 20 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 68 osób.

W 2023 r. w gminie Puszcza Mariańska świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" otrzymało 79 dzieci co stanowiło koszt 44 253 zł. Pracą asystenta rodziny objęto 10 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 291 410 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 3 806 438 zł.

W 2023 roku poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, rodzinnego) udzielono 42 rodzinom, w których było 88 osób.

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO MIESZKAŃCÓW GMINY PUSZCZA MARIAŃSKA

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

1. Metodologia badania

Na potrzeby niniejszej diagnozy zostało przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS **badanie mieszkańców** gmin i powiatów w zakresie świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w październiku i listopadzie 2024 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do mieszkańców korzystających i niekorzystających z usług społecznych. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **Wielkość próby dla mieszkańców gminy Puszcza Mariańska wyniosła 90 ankietowanych** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie mieszkańców).

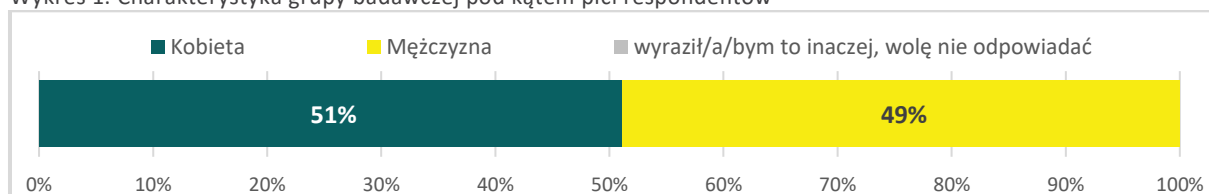
W badaniu mieszkańców gminy wyodrębniono dwie grupy: **beneficjentów usług społecznych** oraz **mieszkańców niekorzystających z usług społecznych**. Do grona beneficjentów zostały zaliczone osoby należące do pięciu podgrup i korzystające w ciągu ostatnich 3 lat z dedykowanych im usług społecznych:

- osoby starsze
- osoby z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)
- osoby w kryzysie bezdomności
- osoby z problemami zdrowia psychicznego
- rodziny z dziećmi.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, wykształcenia, sytuacji zawodowej, sytuacji materialnej respondentów. Grupa ta uczestniczyła w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Puszcza Mariańska o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla pięciu grup beneficjentów.

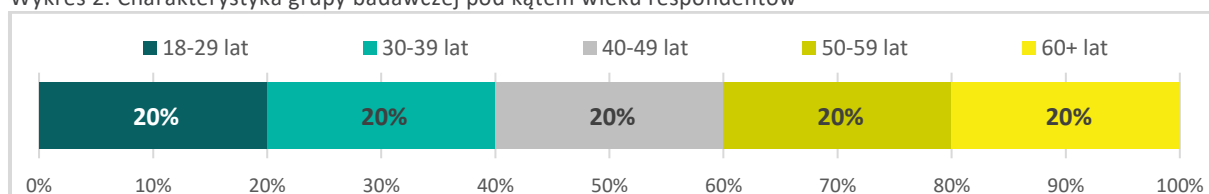
Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu przeważającą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowiły 51% badanych).

Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów nie odnotowano jednej dominującej grupy respondentów. W każdej z badanych grup wiekowych odnotowano około 20% ankietowanych.

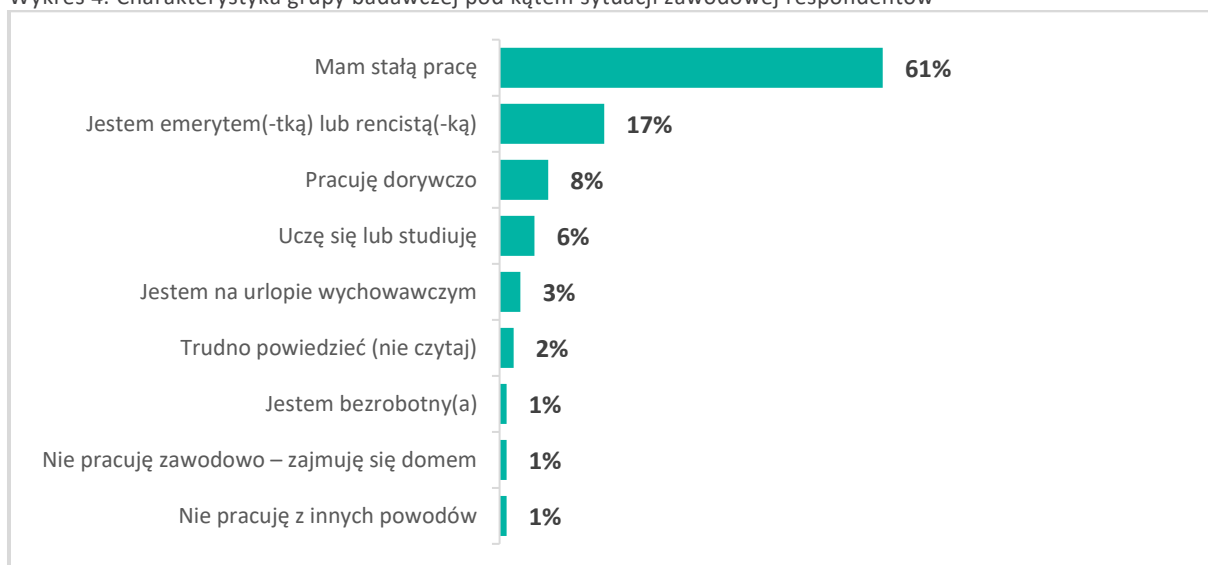
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Analiza ankiet badawczych wykazała, że w przypadku wykształcenia respondentów to dominującymi grupami byli ci z wykształceniem średnim (46% badanych) i wyższym (40% badanych).

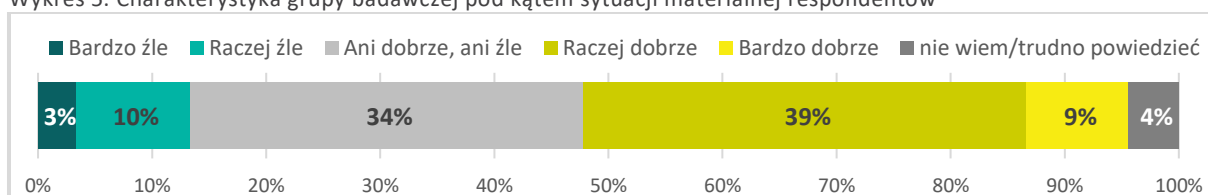
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeżeli chodzi o charakterystykę grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów przeważającą grupą były osoby posiadające stałą pracę (61% badanych).

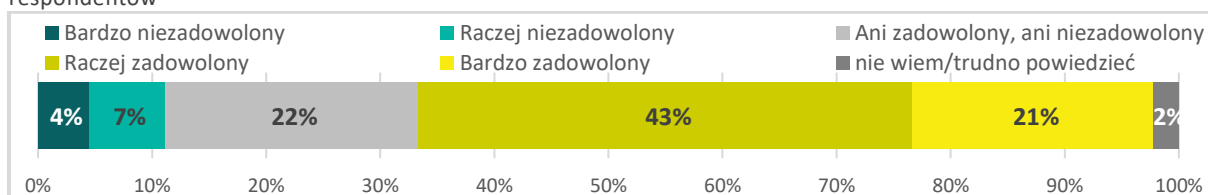
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Respondenci określili w przeważającej części swoją sytuację materialną jako raczej dobrą (39% badanych) oraz ani dobrą, ani złą (34% badanych).

Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

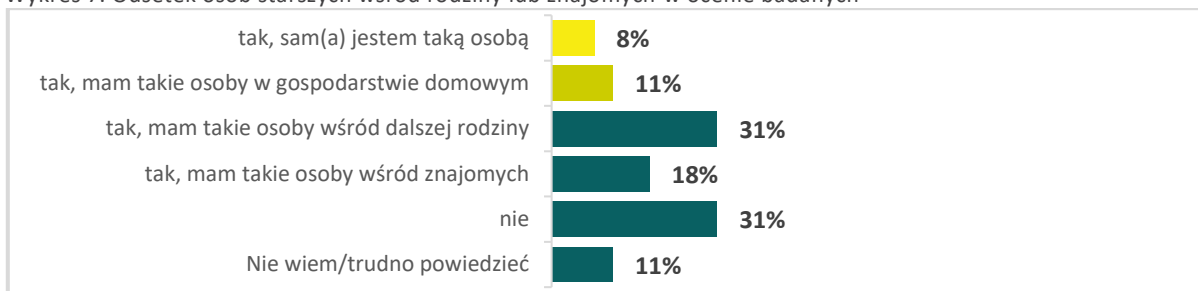
Ankietowani biorący udział w badaniu wyrazili opinię, że są raczej zadowoleni (43% badanych) oraz ani zadowoleni, ani niezadowoleni (22% badanych) z zamieszkiwania na terenie gminy Puszcz Mariańska.

II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów

1. Usługi społeczne dla osób starszych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Puszcza Mariańska o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób starszych.

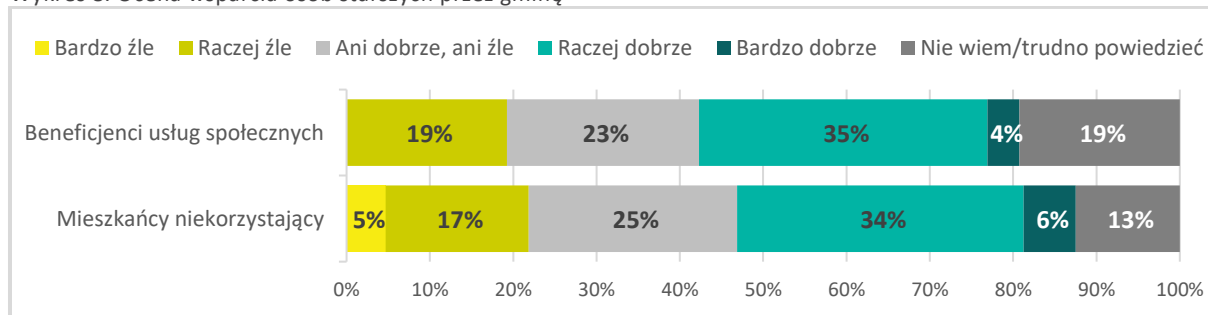
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Puszcza Mariańska 8% stanowiły osoby starsze, dodatkowo 11% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 31% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny a 18% wśród znajomych.

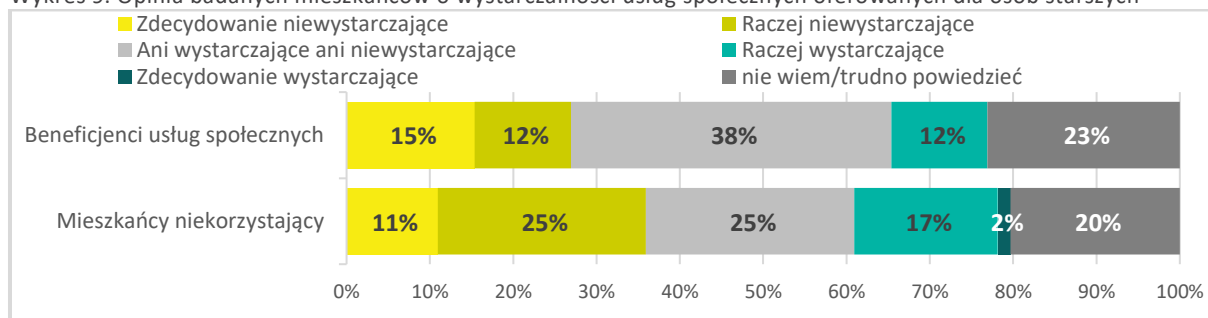
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Puszcza Mariańska dobrze wspiera osoby starsze (39% beneficjenci usług społecznych, 40% niekorzystający z nich).

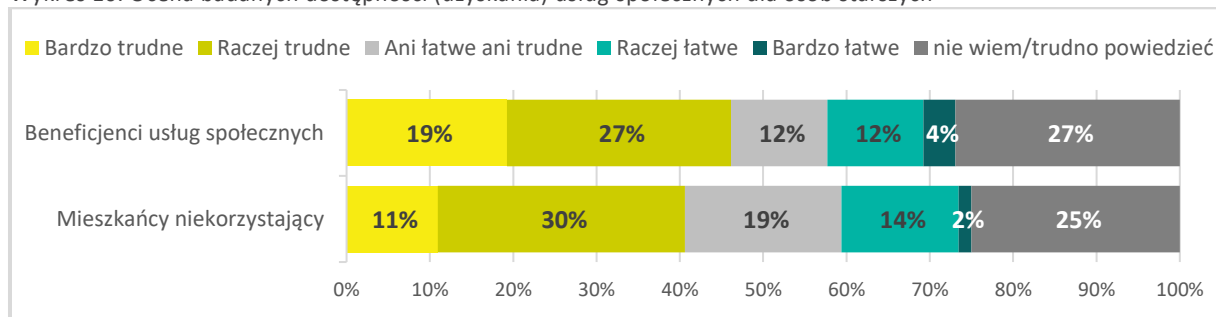
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o tym czy usługi oferowane przez gminę Puszcza Mariańska osobom starszym są wystarczające jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że usługi są ani wystarczające, ani niewystarczające (38% ankietowanych) niż niewystarczające (12% ankietowanych), natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia w postaci usług mają bardziej zdecydowaną opinię (36% są niewystarczające, 19% są wystarczające).

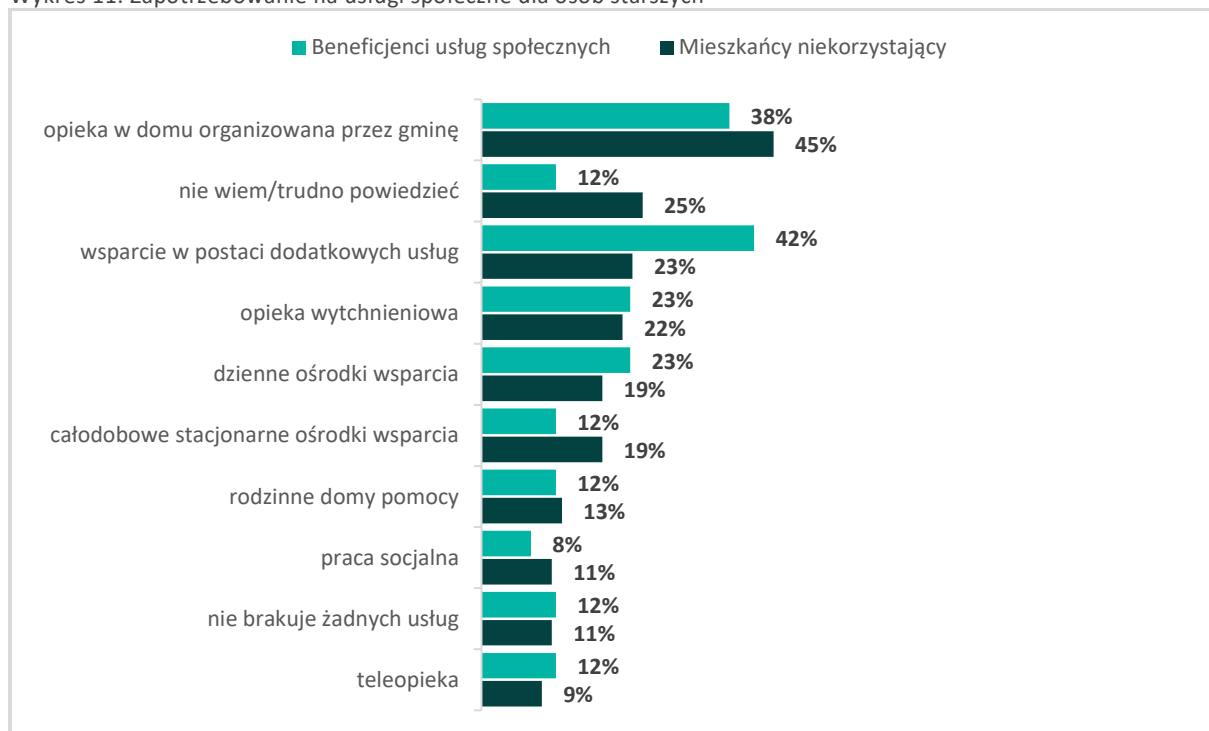
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gminy Puszcza Mariańska jest trudne (46% beneficjenci usług społecznych, 41% niekorzystający z nich).

Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych

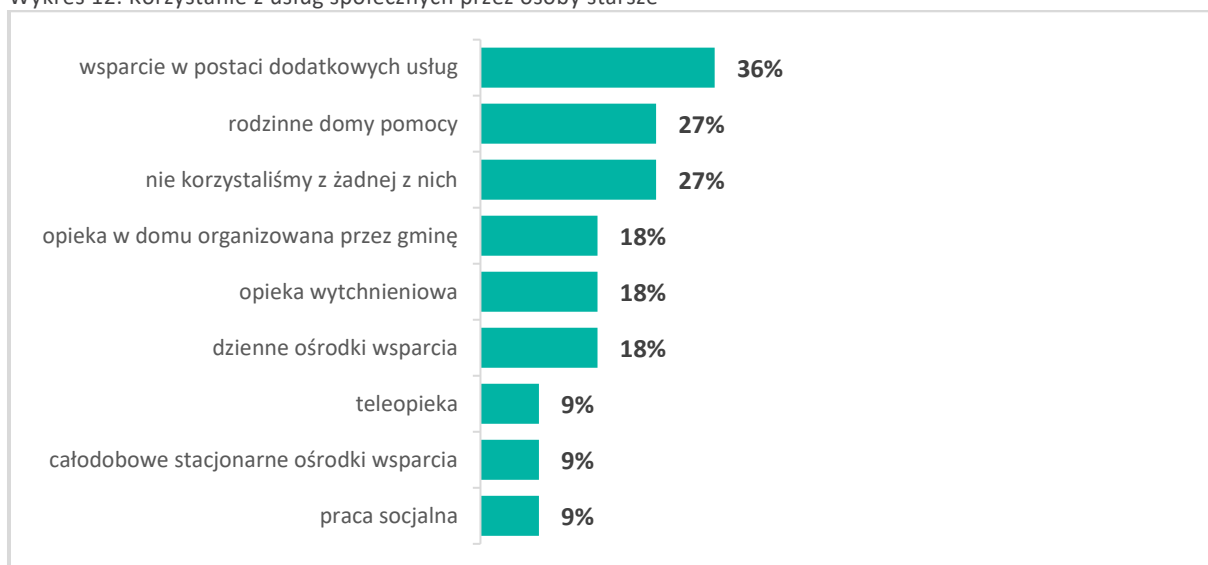
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Puszcza Mariańska najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę

- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- dzienne ośrodki wsparcia).

Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze

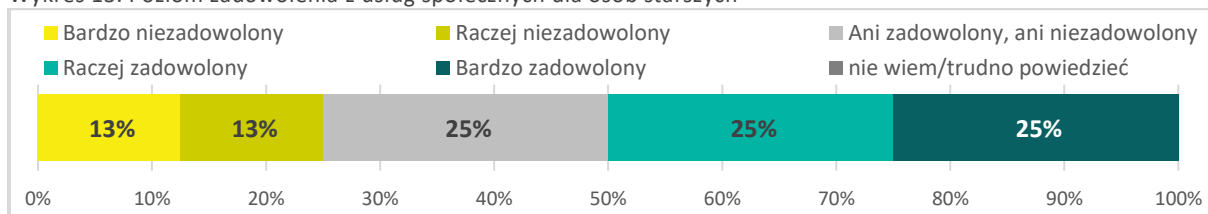

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy formularzy badawczych najczęściej osoby starsze w ciągu ostatnich 3 lat korzystały w gminie Puszcza Mariańska z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- rodzinne domy pomocy
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- dzienne ośrodki wsparcia.

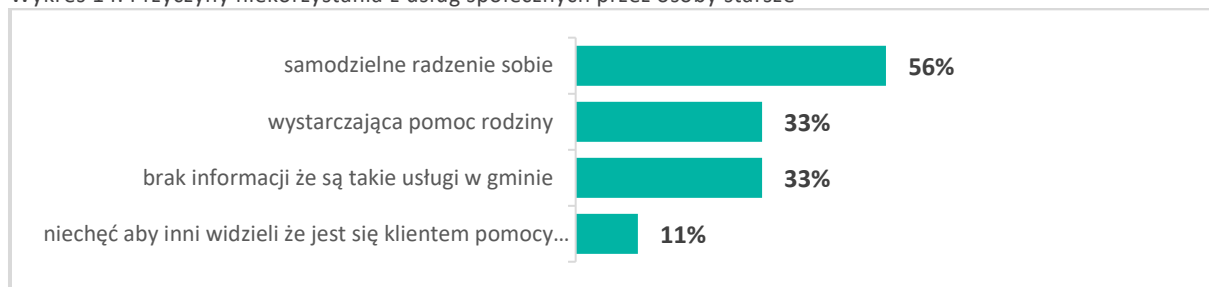
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Mieszkańcy gminy Puszcza Mariańska korzystający z usług społecznych są z nich zadowoleni (50% zadowolonych do 26% niezadowolonych).

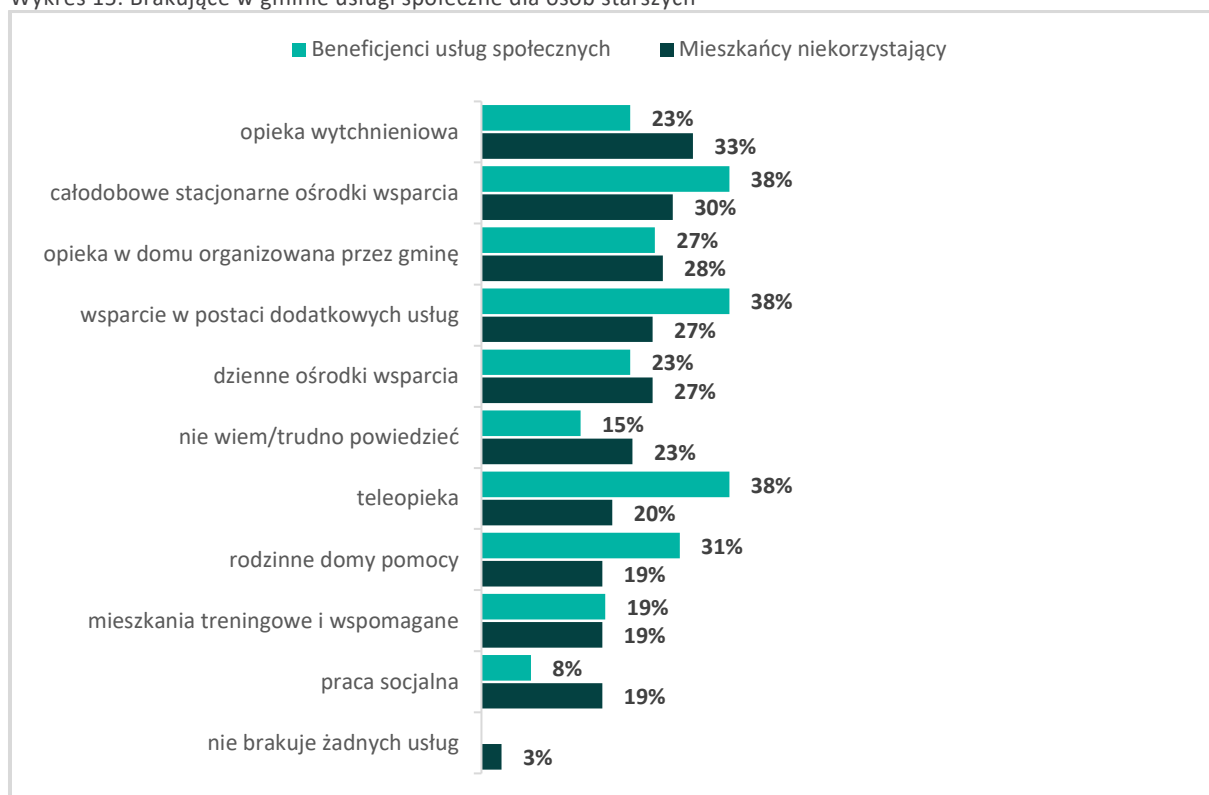
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby starsze, które nie były objęte usługami społecznymi, jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały głównie, że: radzą sobie samodzielnie (56% ankietowanych), wystarcza im pomoc rodziny (33%) oraz brak informacji, że są takie usługi w gminie (33% ankietowanych).

Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

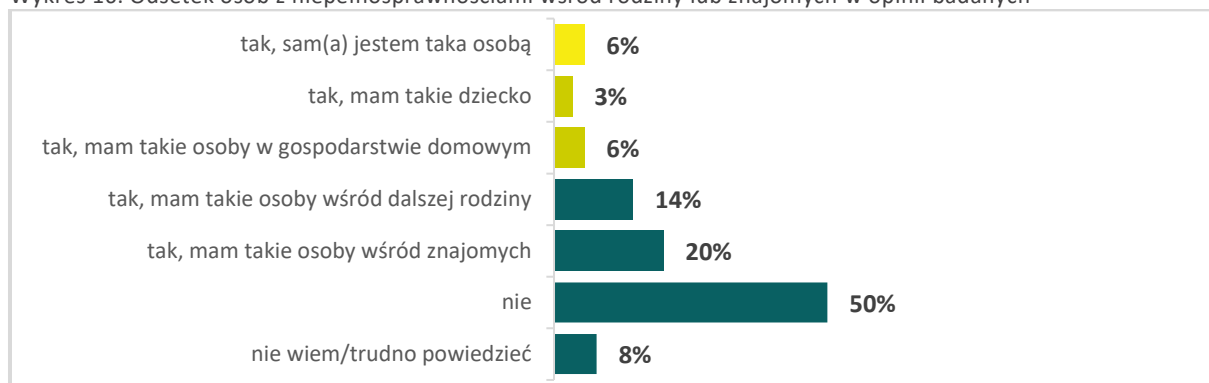
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób starszych to:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- całodobowe stacjonarne ośrodki wsparcia
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu).

2. Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Puszcza Mariańska o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób z niepełnosprawnościami.

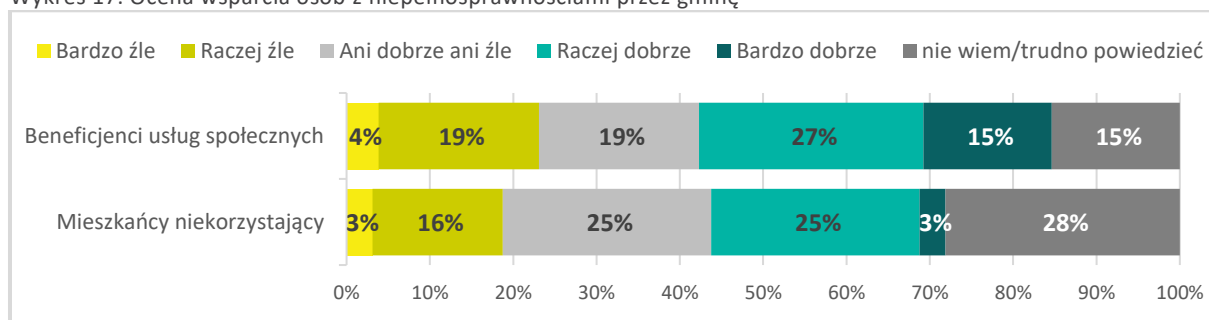
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Puszcza Mariańska 6% spośród nich stanowiły os. z niepełnosprawnościami. Dodatkowo 3% przyznało, że jest rodzicem dziecka z niepełnosprawnością, 6% ankietowanych ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 20% badanych ma takie osoby wśród znajomych.

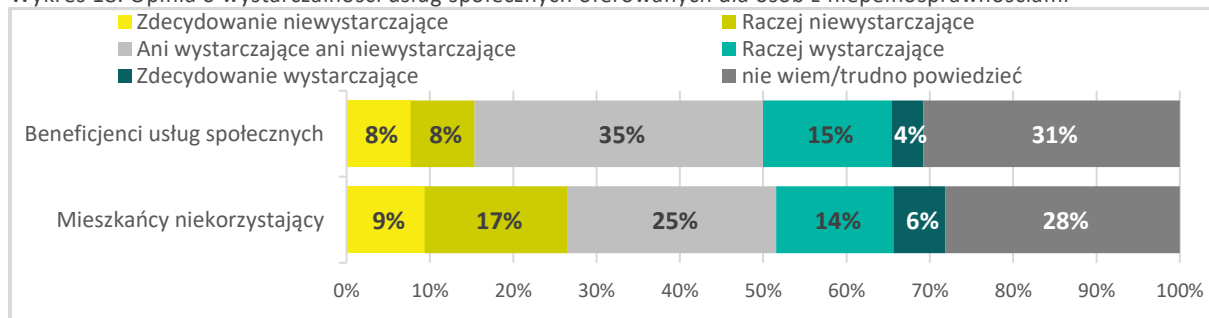
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Puszcza Mariańska dobrze wspiera osoby z niepełnosprawnościami (42% beneficjenci usług społecznych, 28% niekorzystający z nich).

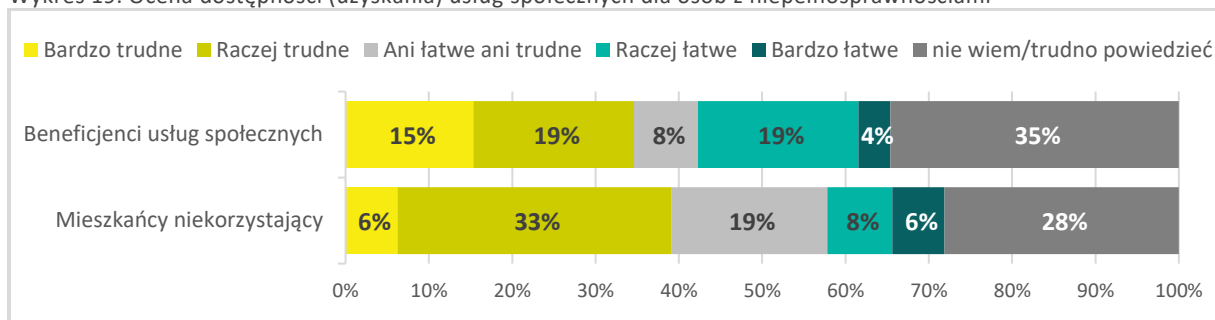
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminę Puszcza Mariańska dla osób z niepełnosprawnościami są ani wystarczające, ani niewystarczające (35% beneficjenci usług społecznych, 25% niekorzystający z nich).

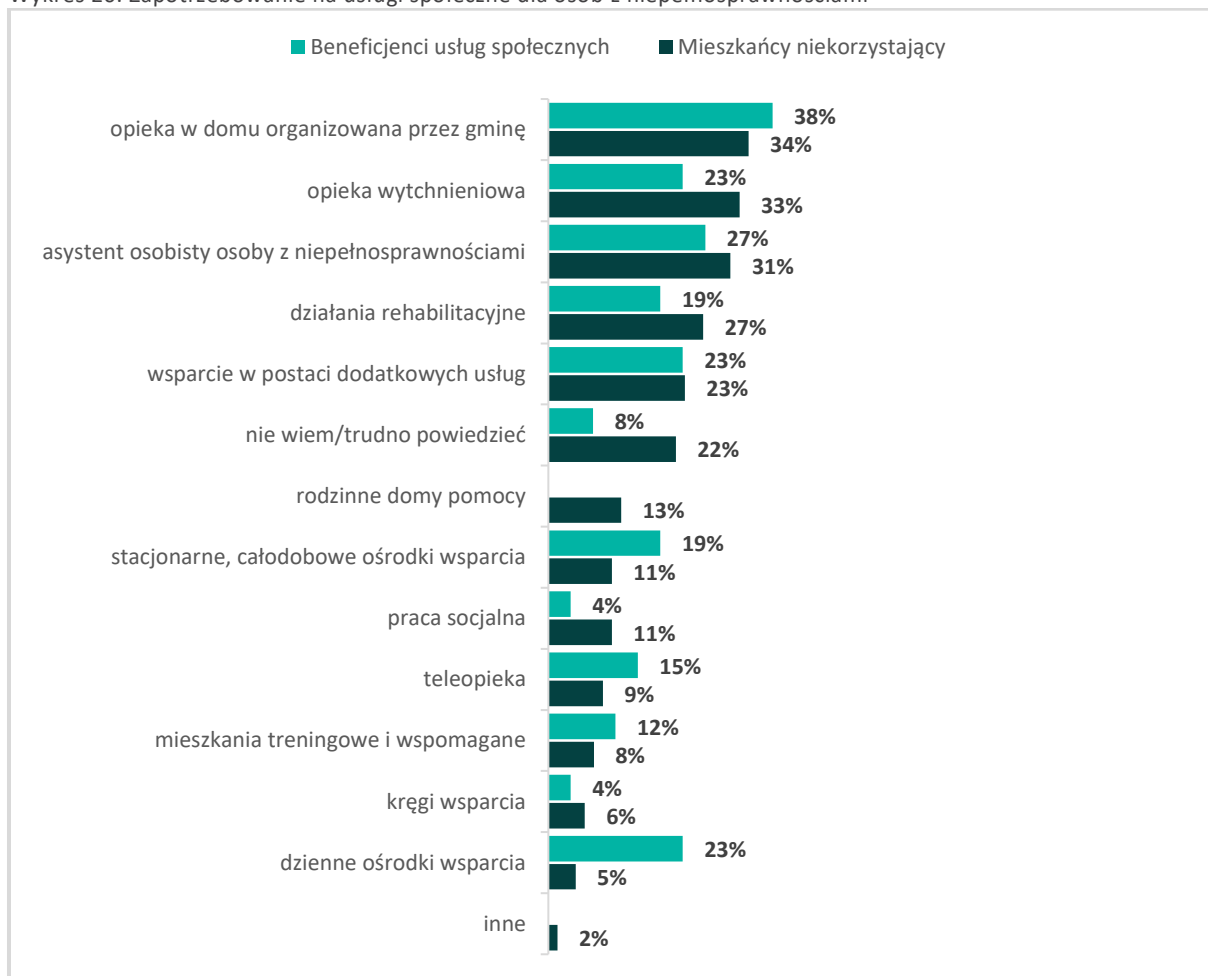
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Puszcza Mariańska jest trudne (34% beneficjenci usług społecznych, 39% niekorzystający z nich).

Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami

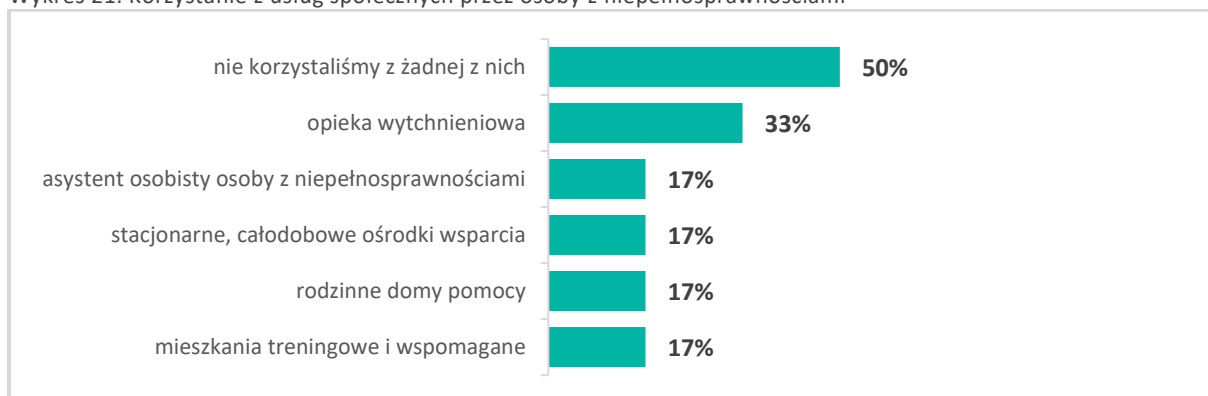

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Puszcza Mariańska najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- pomoc profesjonalisty w postaci asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami
- działania rehabilitacyjne.

Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami

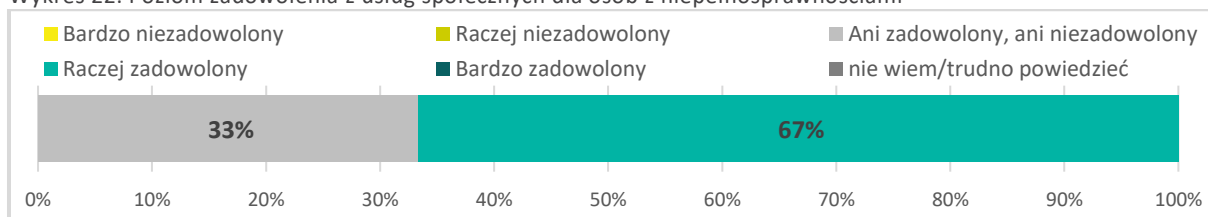

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani uznali, że najczęściej osoby z niepełnosprawnościami w ciągu ostatnich 3 lat korzystali z następujących usług:

- opieki w domu organizowanej przez gminę
- pomocy profesjonalisty w postaci asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami
- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia
- rodzinnych domów pomocy
- mieszkań treningowych i wspomaganych.

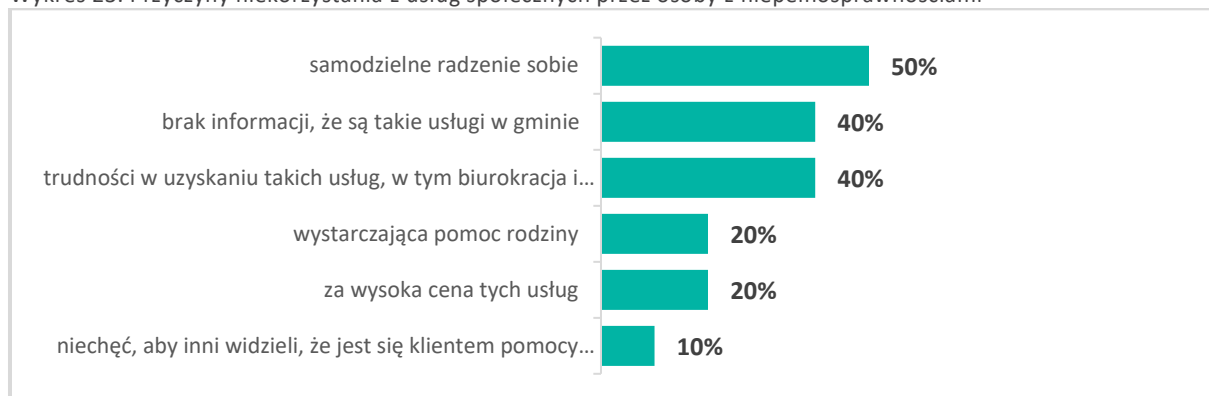
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani mieszkańcy gminy Puszcza Mariańska, korzystający z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami stwierdzili, że w większości jest z nich zadowolona (66% ankietowanych) lub ani zadowolona, ani niezadowolona (33% ankietowanych).

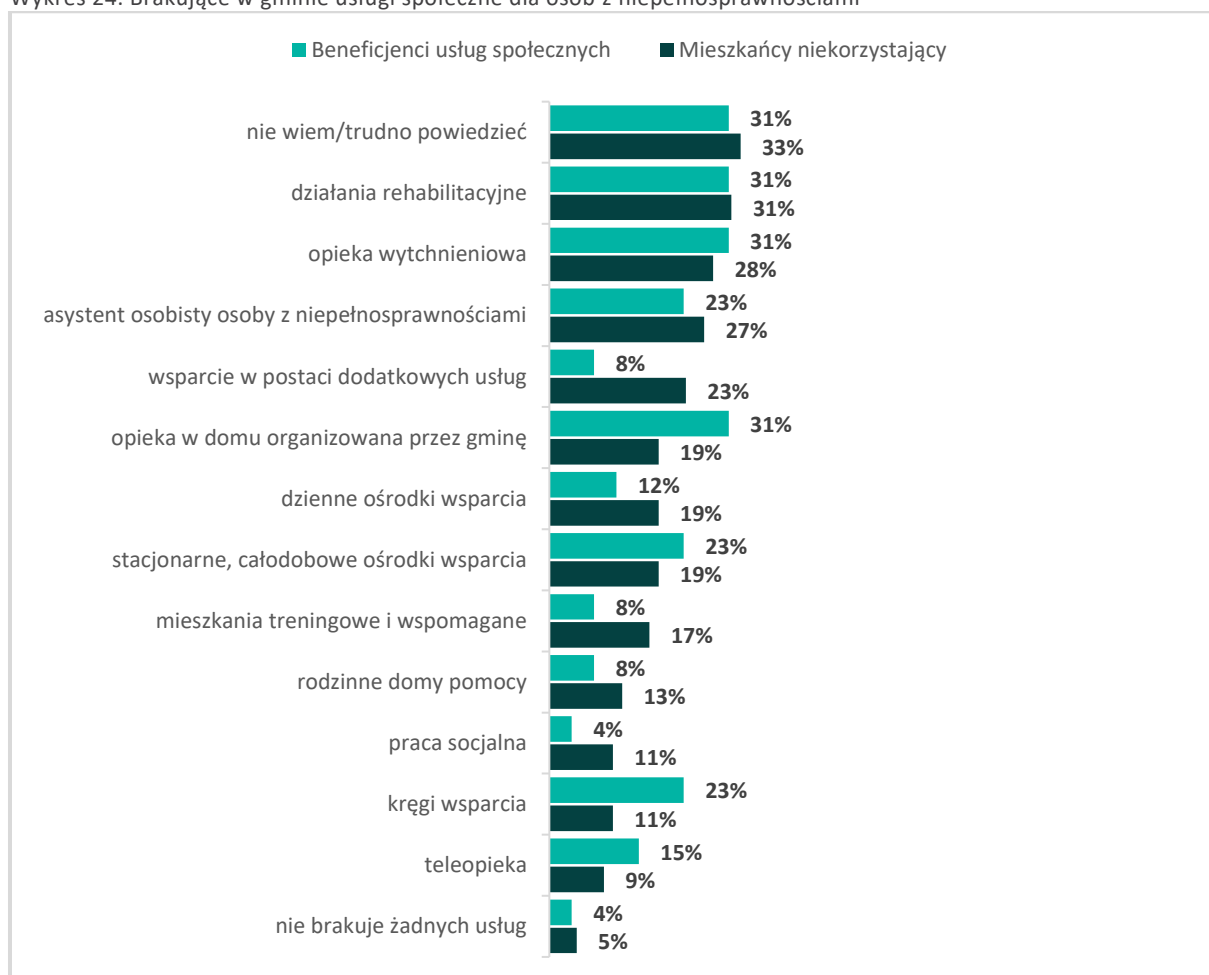
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z niepełnosprawnościami, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały na: radzenie sobie samodzielne (50% ankietowanych), brak informacji o świadczeniu takich usług w gminie oraz na trudności w uzyskaniu dostępu takich usług, w tym: biurokracja i długi czas oczekiwania na decyzje (po 40% ankietowanych).

Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

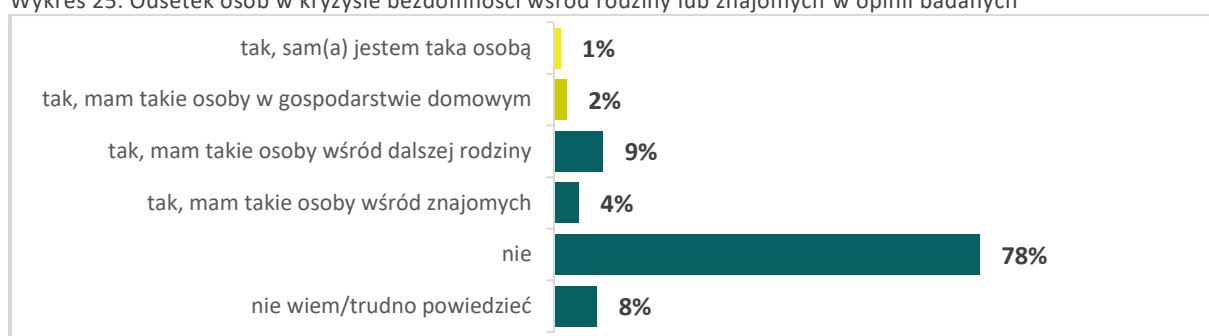
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- działania rehabilitacyjne
- pomoc profesjonalisty w postaci asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

3. Usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Puszcza Mariańska o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie bezdomności.

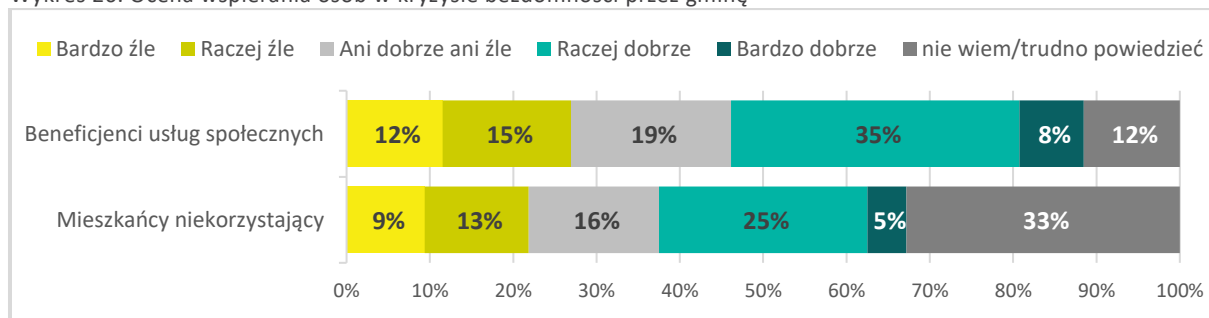
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Puszcza Mariańska niespełna 1% spośród nich stanowiły osoby w kryzysie bezdomności. Dodatkowo 2% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 9% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny, natomiast 4% wskazało na takie osoby wśród znajomych.

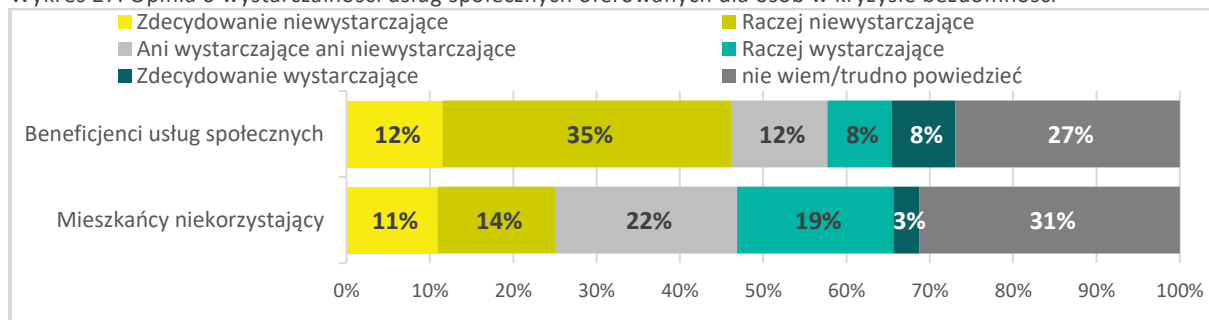
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Puszcza Mariańska dobrze wspiera osoby w kryzysie bezdomności (43% beneficjenci usług społecznych, 30% niekorzystający z nich).

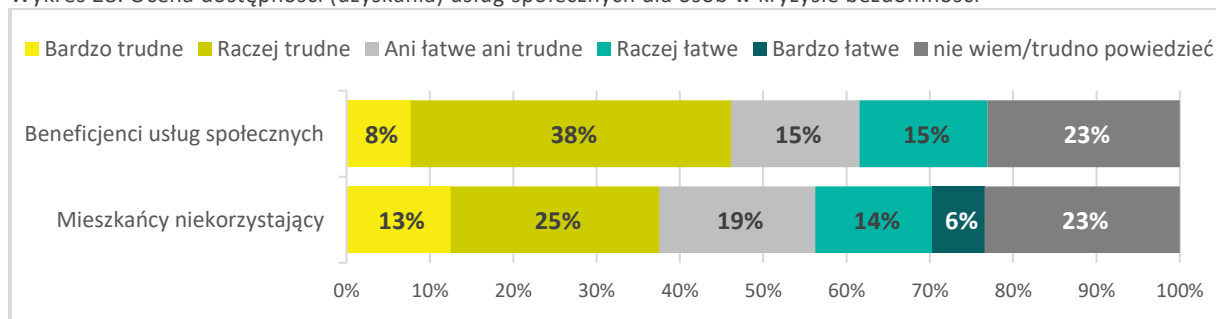
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminę Puszcza Mariańska są niewystarczające (47% beneficjenci usług społecznych, 25% niekorzystający z nich).

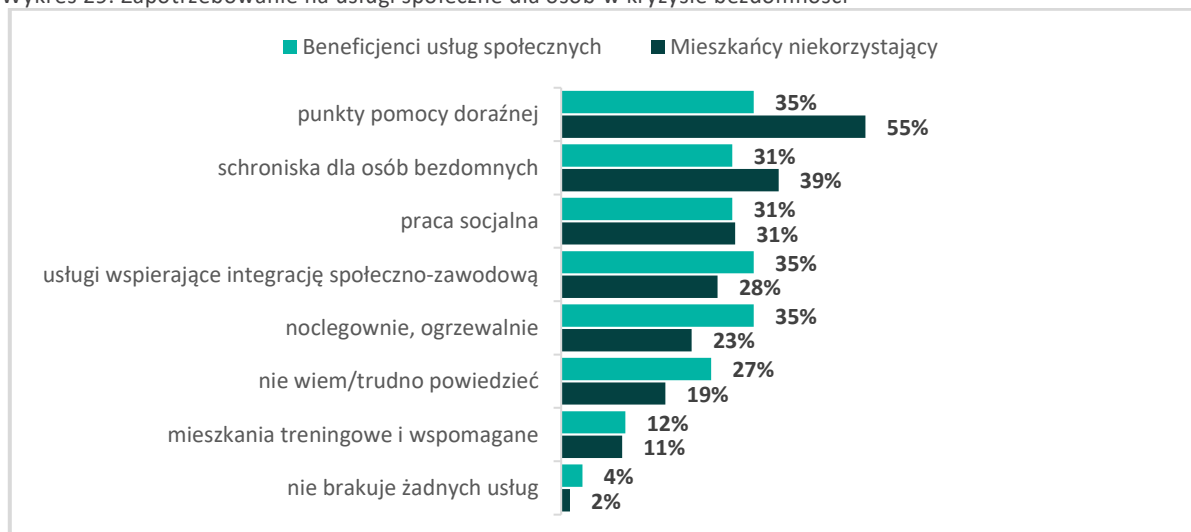
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gminy Puszcza Mariańska jest trudne (46% beneficjenci usług społecznych, 38% niekorzystający z nich).

Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

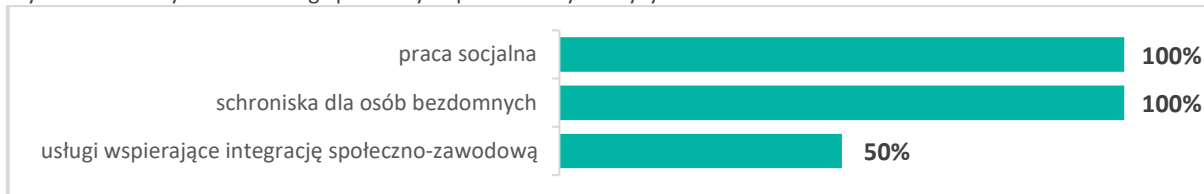

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Puszcza Mariańska najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- punkty pomocy doraźnej
- schroniska dla osób bezdomnych
- praca socjalna
- usługi wspierające integrację społeczno-zawodową.

Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności

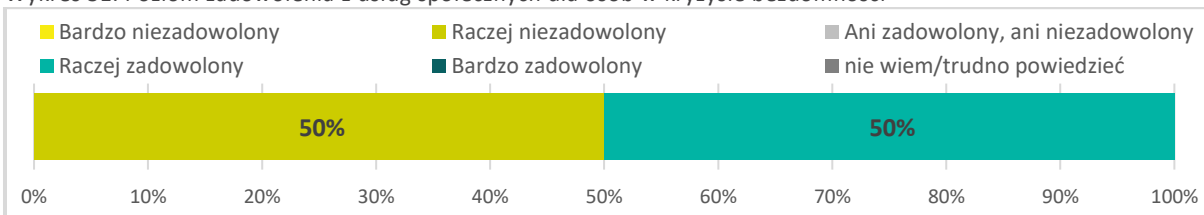

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie bezdomności z terenu gminy Puszcza Mariańska w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- pracy socjalnej
- schroniska dla osób bezdomnych
- usług wspierających integrację społeczno-zawodową.

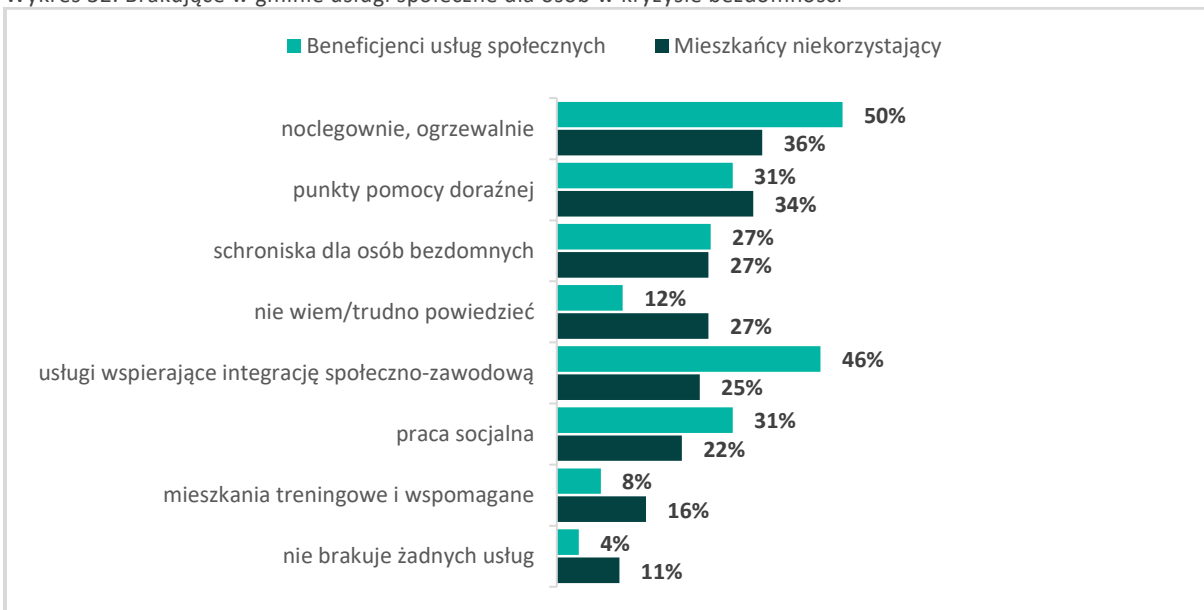
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby w kryzysie bezdomności korzystające z usług społecznych mają podzielone opinie na temat zadowolenia z oferowanych im usług.

Wykres 32. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

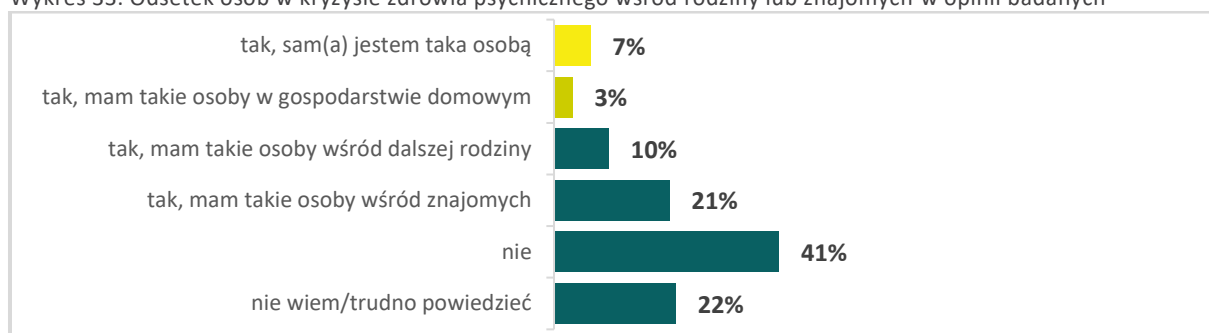
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy Puszcza Mariańska najbardziej brakuje następujących usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności:

- noclegowni, ogrzewalni
- punktów pomocy doraźnej
- schroniska dla osób bezdomnych
- usług wspierających integrację społeczno-zawodową.

4. Usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Puszcza Mariańska o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

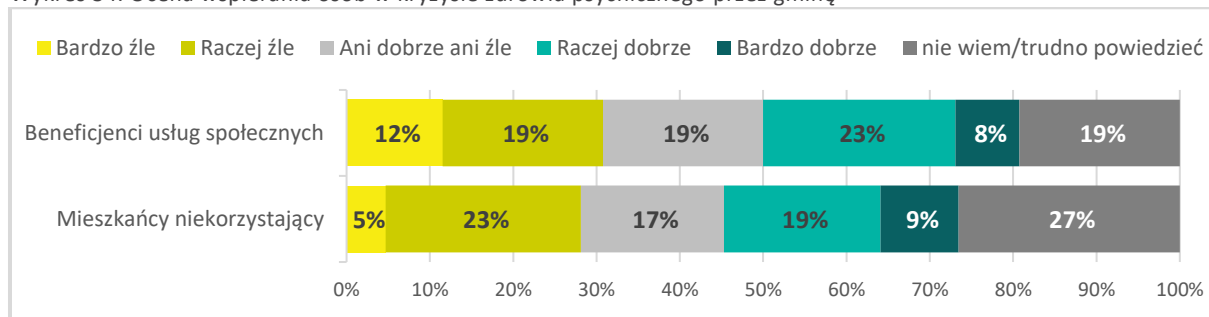
Wykres 33. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców 7% stanowiły osoby w kryzysie zdrowia psychicznego. Dodatkowo 3% ankietowanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 10% uczestników badania przyznało, że ma takie osoby wśród dalszej rodziny, a 21% wśród znajomych.

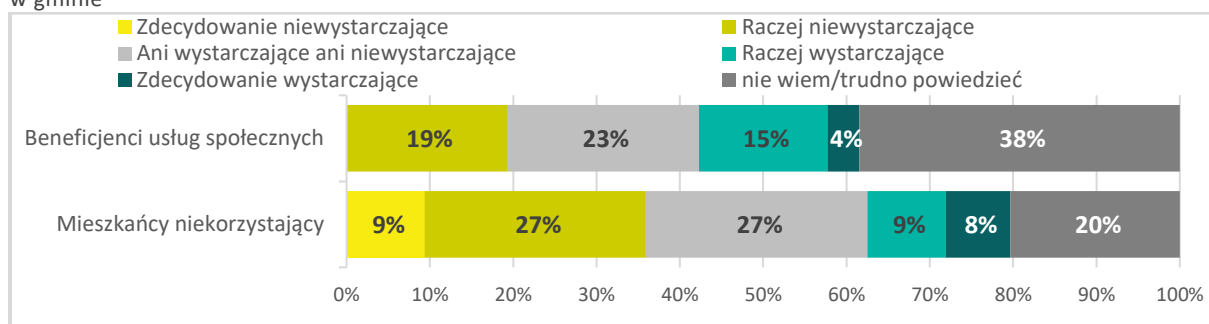
Wykres 34. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Puszcza Mariańska opinie na temat tego, czy gmina dobrze wspiera osoby w kryzysie zdrowia psychicznego są zbieżne wśród pytaných grup. Beneficjenci usług społecznych wskazują, że gmina dobrze i źle wspiera takie osoby (po 31% wskazań ankietowanych), natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych wskazują dobre i złe wsparcie po 28% ankietowanych.

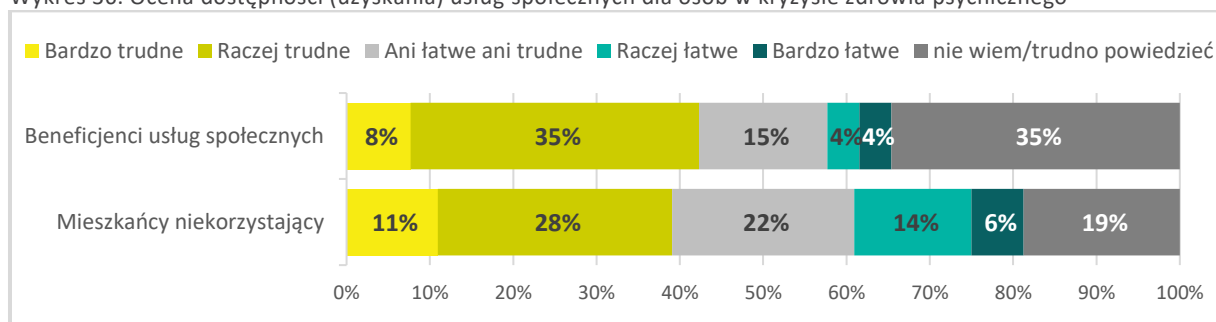
Wykres 35. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Puszcza Mariańska są niewystarczające (19% beneficjenci usług społecznych, 36% niekorzystający z nich).

Wykres 36. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Puszcza Mariańska jest trudne (43% beneficjenci usług społecznych, 39% niekorzystający z nich).

Wykres 37. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie

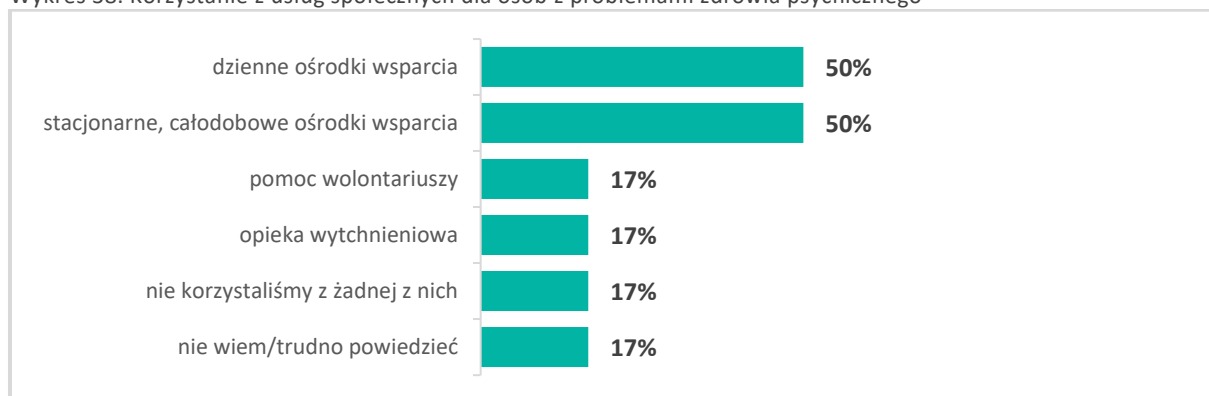

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Puszcza Mariańska najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- **dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi**
- **wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)**
- **stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia**
- **specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania.**

Wykres 38. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

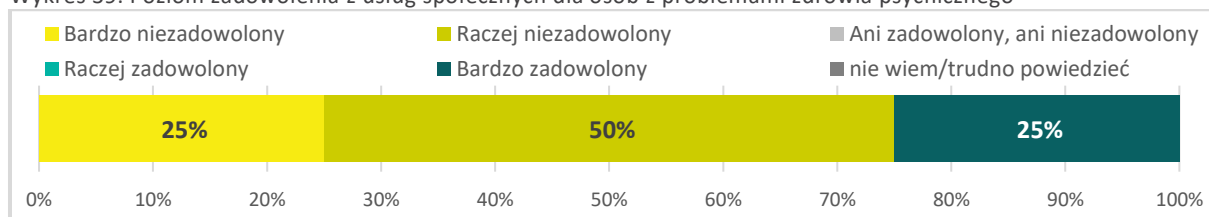

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gminy Puszcza Mariańska w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- **dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi**
- **stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia**
- **pomocy wolontariuszy**
- **wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej).**

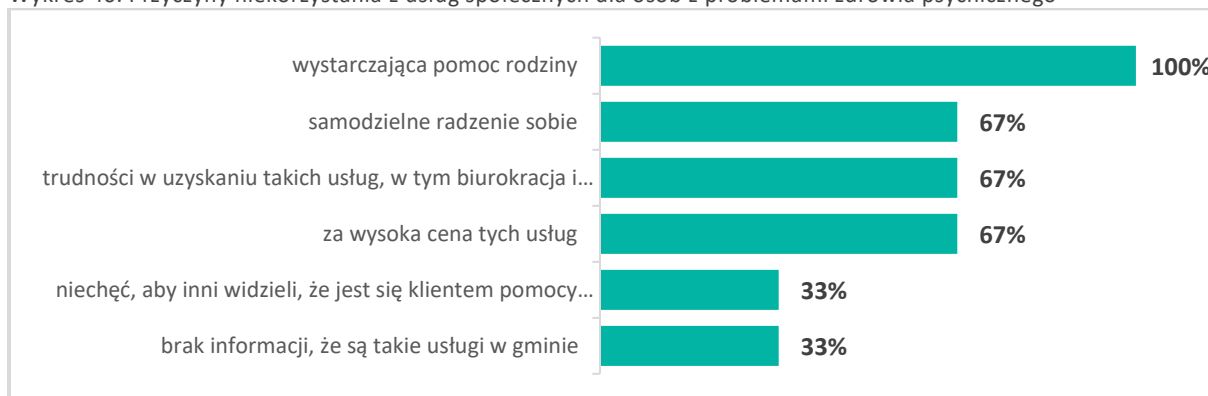
Wykres 39. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gminy Puszcza Mariańska korzystających z usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego większość wyraziło swoje niezadowolenie z poziomu ich świadczenia (75% niezadowolonych do 25% zadowolonych).

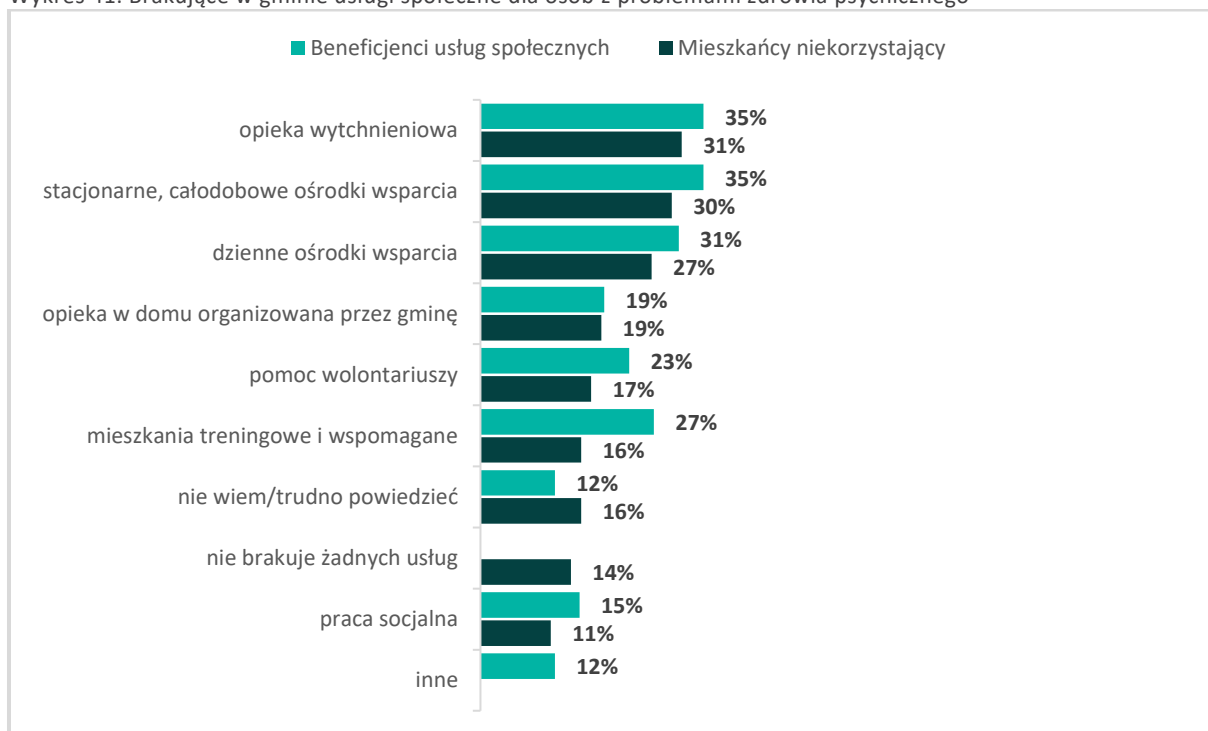
Wykres 40. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z problemami zdrowia psychicznego, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: wystarczającą pomoc rodziny (100% ankietowanych), radzenie sobie samodzielnie, trudności w uzyskaniu takich usług, w tym biurokracja i długi czas oczekiwania na decyzje oraz za wysoką cenę tych usług (każda po 67% ankietowanych).

Wykres 41. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

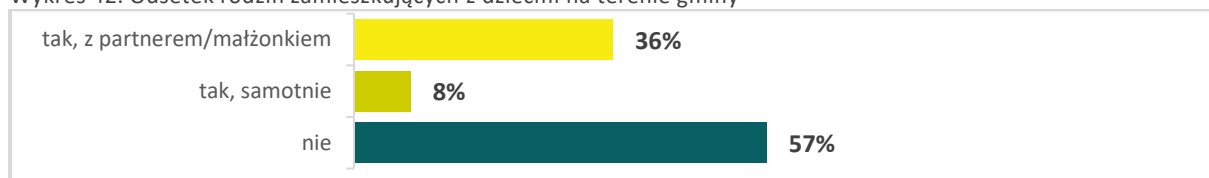
Zdaniem beneficjentów i pozostałych mieszkańców gminy Puszcza Mariańska najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia
- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

5. Usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Puszcza Mariańska o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla rodzin z dziećmi.

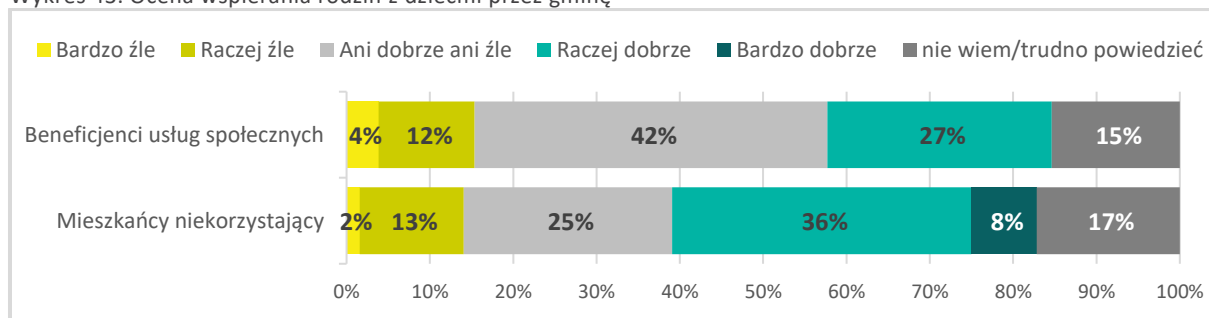
Wykres 42. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Puszcza Mariańska 36% ankietowanych stanowiły rodziny z dziećmi. Dodatkowo 8% uczestników badania przyznało, że mieszka samotnie z dziećmi, natomiast 57% nie posiada dzieci.

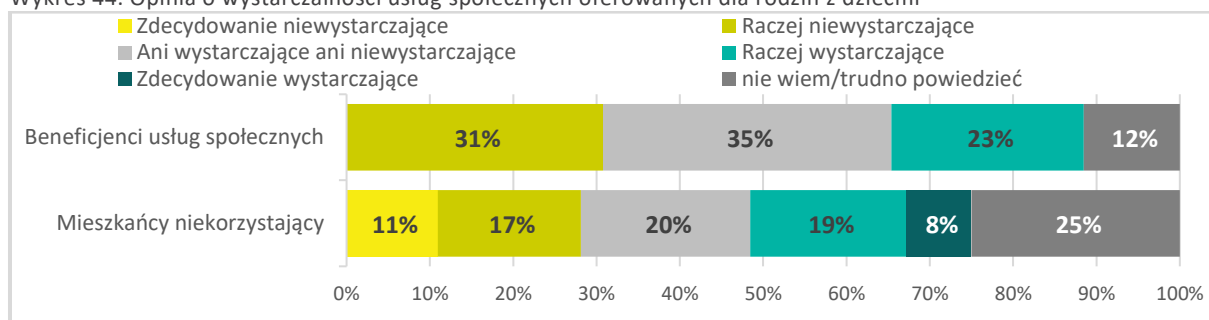
Wykres 43. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Puszcza Mariańska dobrze wspiera rodziny z dziećmi (27% beneficjenci usług społecznych, 44% niekorzystający z nich).

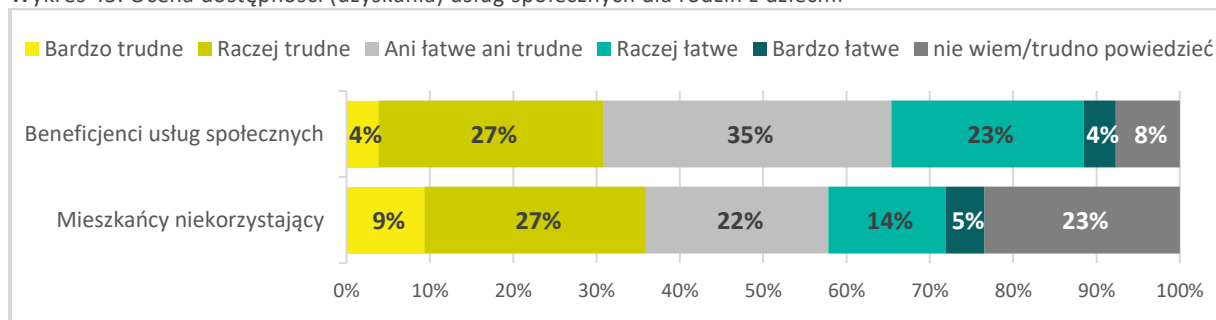
Wykres 44. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminę Puszcza Mariańska są niewystarczające (31% beneficjenci usług społecznych, 28% niekorzystający z nich).

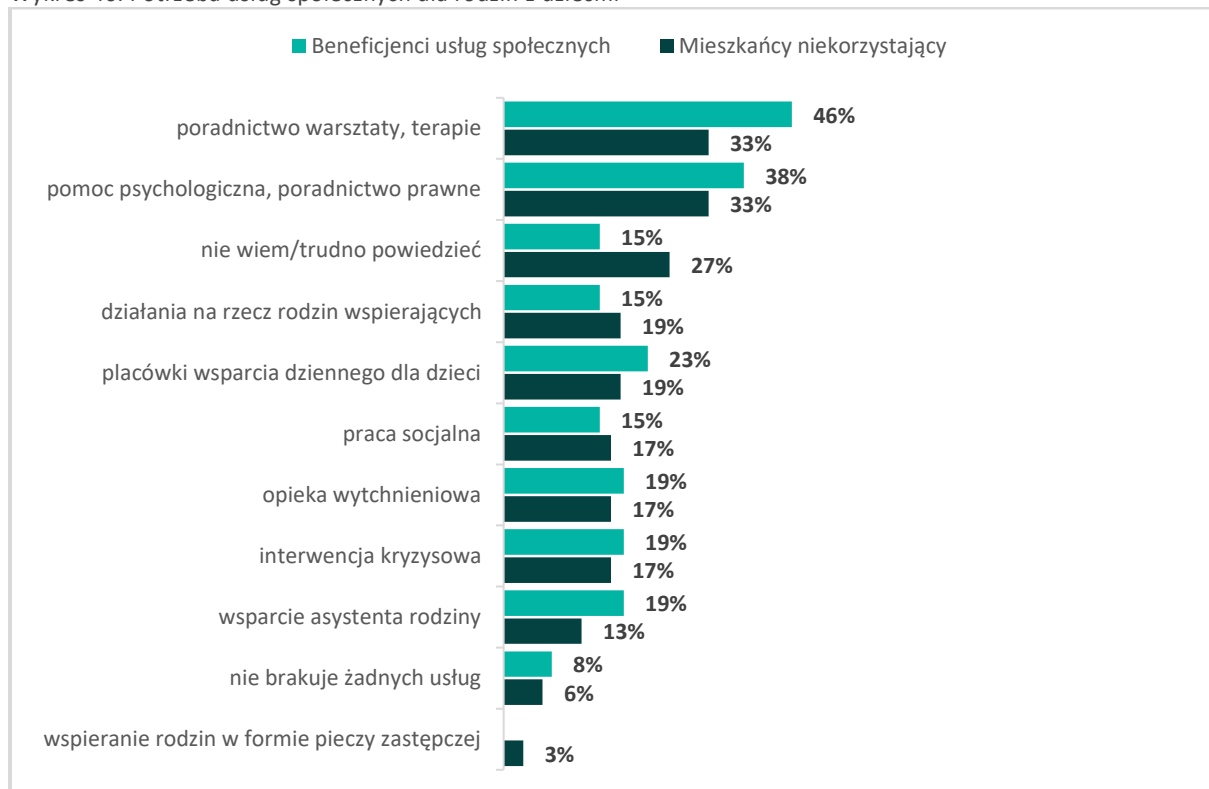
Wykres 45. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o stopniu trudności w uzyskaniu usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gminy Puszcza Mariańska jest zbieżna. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że uzyskanie ww. usług jest trudne (31% ankietowanych) niż jest łatwe (27% badanych). Podobnie mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia usług społecznych (36% ankietowanych uznało, że jest trudne, 19% badanych, że jest łatwe).

Wykres 46. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Puszcza Mariańska najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- poradnictwo, warsztaty, terapie
- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- działania na rzecz rodzin wspierających
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci.

Wykres 47. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi

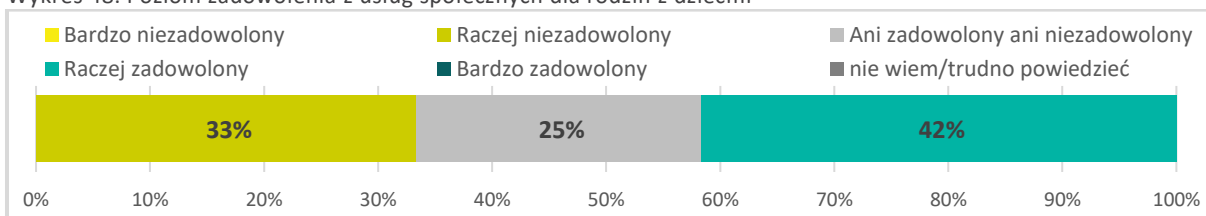

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej rodziny z dziećmi z terenu gminy Puszcza Mariańska w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- poradnictwa, warsztatów, terapii
- placówek wsparcia dziennego dla dzieci
- wspierania rodzin w formie pieczy zastępczej.

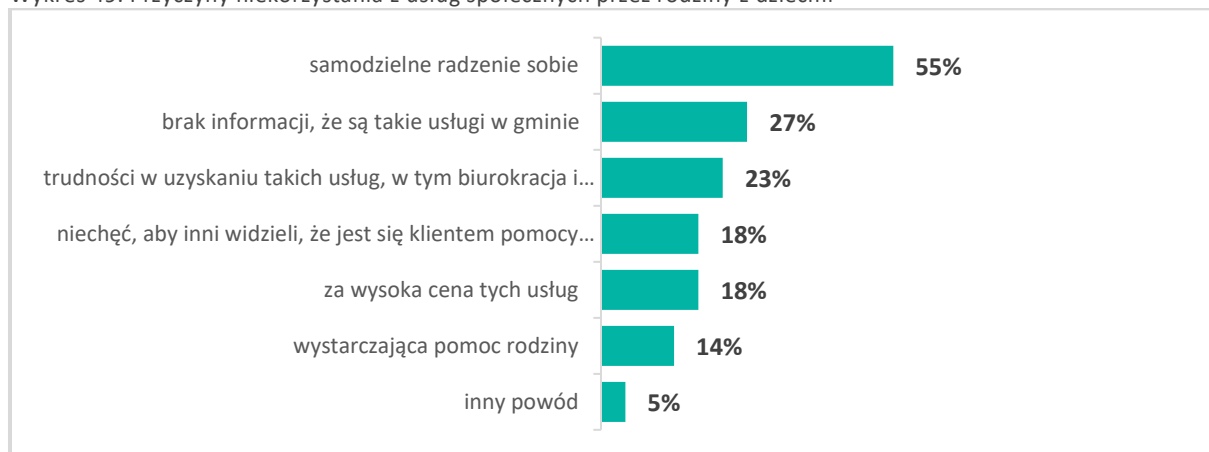
Wykres 48. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gminy Puszcza Mariańska korzystających z usług społecznych dla rodzin z dziećmi większość wyraziło swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (42% zadowolonych do 33% niezadowolonych).

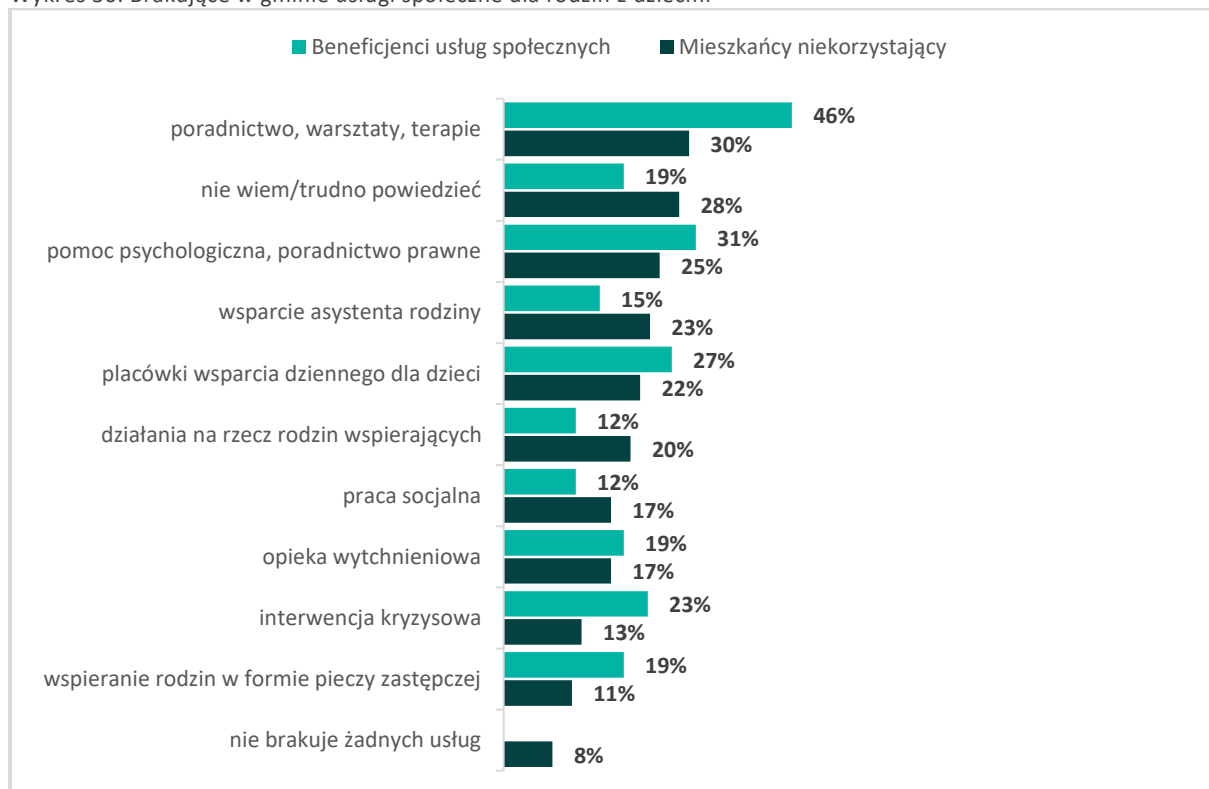
Wykres 49. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Rodziny z dziećmi, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: radzenie sobie samodzielnie z problemami (55% ankietowanych), brak informacji, że są takie usługi w gminie (27% ankietowanych) oraz trudności w uzyskaniu takich usług, w tym biurokracja i długi czas oczekiwania na decyzje (23% badanych).

Wykres 50. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

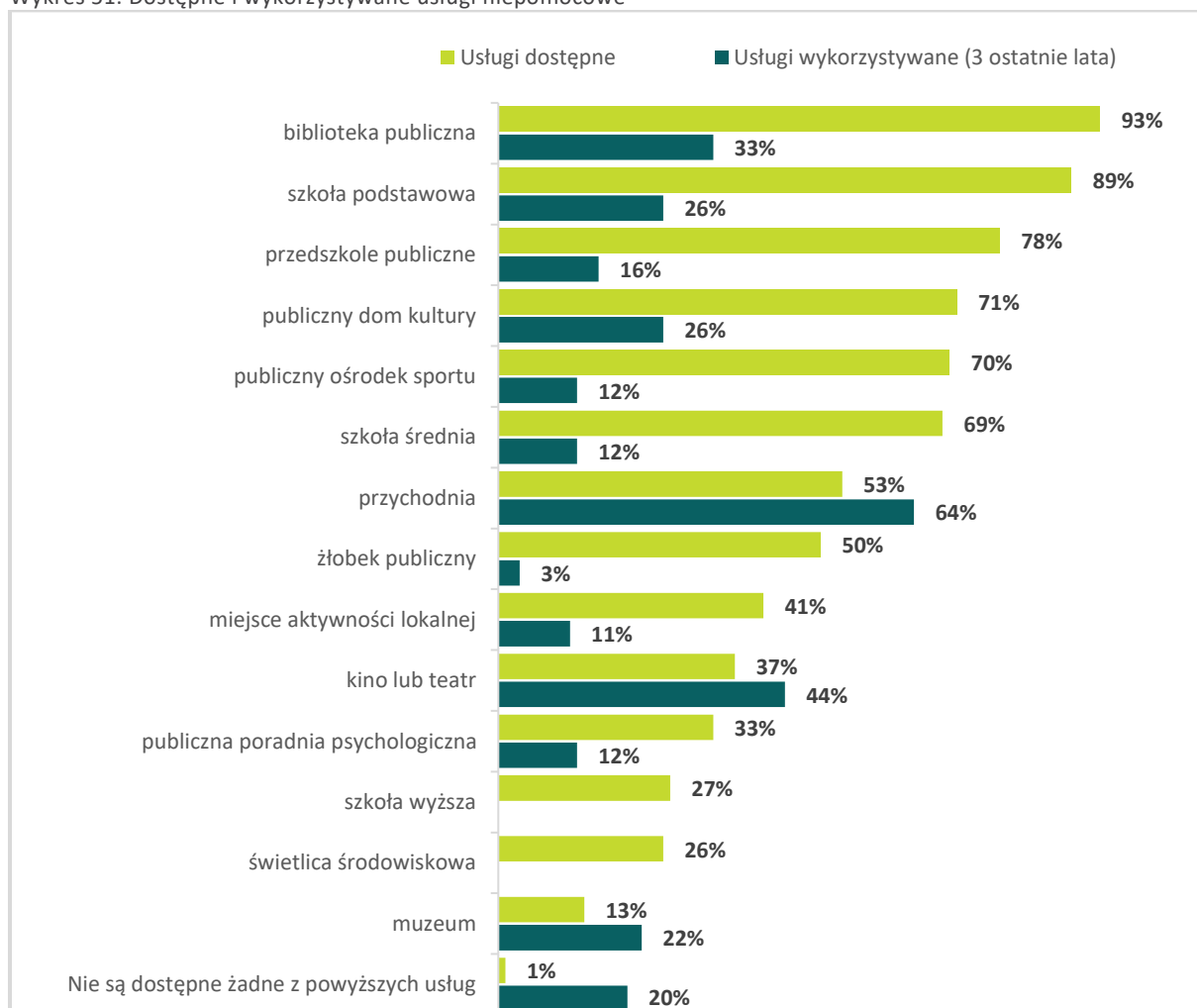
- poradnictwo, warsztaty, terapie
- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- wsparcie asystenta rodziny

- placówki wsparcia dziennego dla dzieci.

6. Usługi niepomocowe dostępne w gminie

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Puszcza Mariańska o realizowanych na jej terenie usługach niepomocowych.

Wykres 51. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem mieszkańców gminy Puszcza Mariańska na jej terenie są dostępne różne niepomocowe usługi społeczne. Najczęściej wskazywane to:

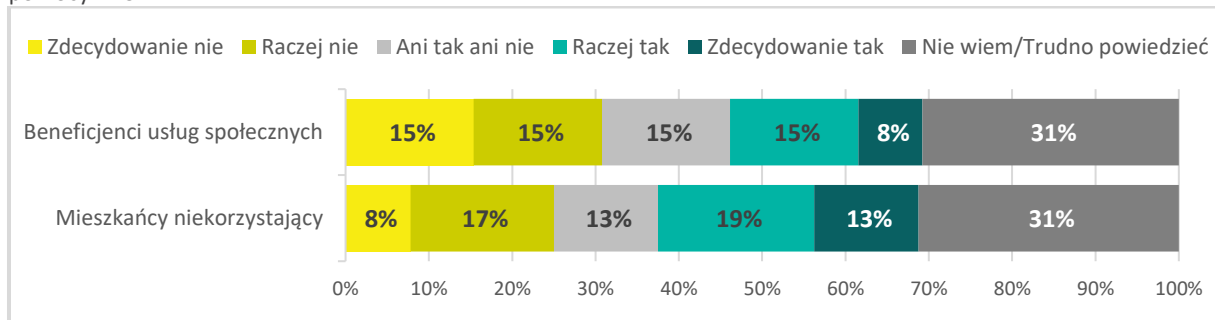
- biblioteka publiczna (93% ankietowanych)
- szkoła podstawowa (89% ankietowanych)
- przedszkole publiczne (78% ankietowanych)
- publiczny dom kultury (71% ankietowanych)
- publiczny ośrodek sportu (70% ankietowanych)
- szkoła średnia (69% ankietowanych)
- przychodnia (53% ankietowanych)
- żłobek publiczny (50% ankietowanych).

Natomiast najczęściej wykorzystywaną w ciągu ostatnich 3 lat usługą społeczną według respondentów jest przychodnia (64% badanych) oraz kino lub teatr (44% badanych).

7. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Puszcza Mariańska o potrzebie zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych.

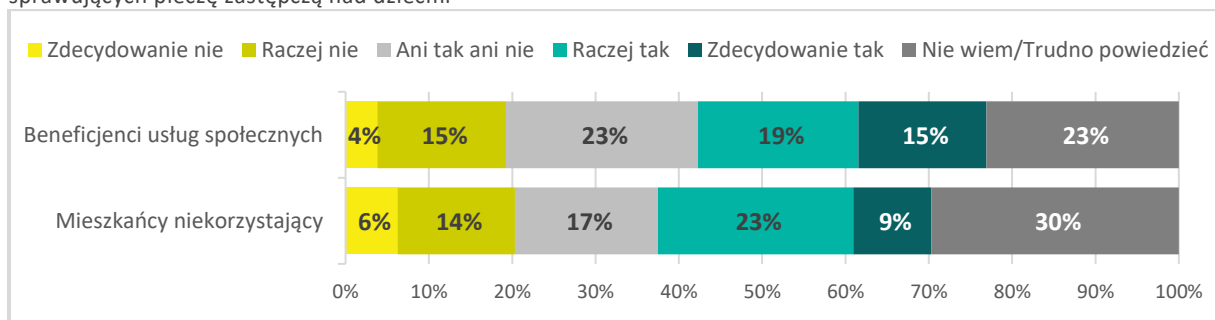
Wykres 52. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Puszcza Mariańska opinie na temat tego, czy usługi społeczne dla osób, które potrzebują wsparcia w postaci umieszczenia ich w domu pomocy społecznej wymagają większego zaangażowania były podzielone. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że nie należy wzmacniać takich działań (30% nie wymaga większego zaangażowania, 24% wymaga zaangażowania), natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych mają odwrotne zdanie (32% wymaga większego zaangażowania, 25% nie wymaga zaangażowania).

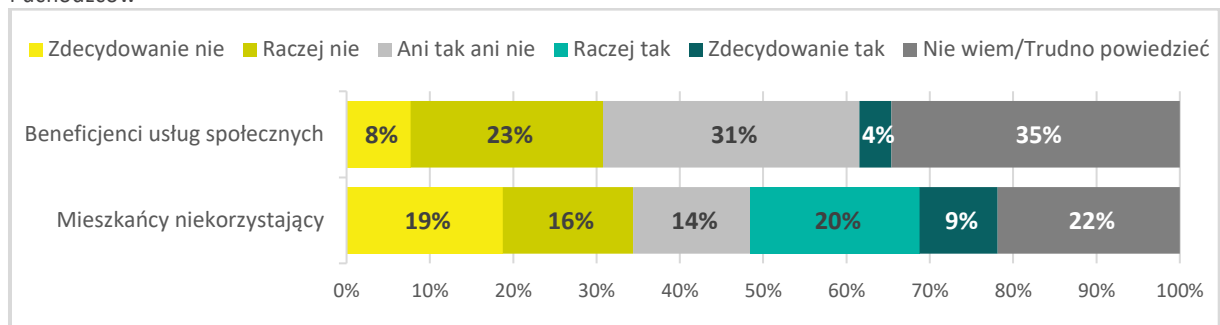
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Puszcza Mariańska przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (34% beneficjenci usług społecznych, 32% niekorzystający z nich).

Wykres 54. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Puszcza Mariańska w przypadku większego zaangażowania się instytucji powiatowych w usługi społeczne dla cudzoziemców i uchodźców przeważała opinia, że takich działań nie należy wzmacniać (31% beneficjenci usług społecznych, 35% niekorzystający z nich).

ROZDZIAŁ III

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO INSTYTUCJI ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI SPOŁECZNE W GMINIE PUSZCZA MARIAŃSKA

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

1. Metodologia badania

W ramach niniejszej diagnozy zostało również przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS badanie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w październiku i listopadzie 2024 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). W **gminie Puszcza Mariańska przeprowadzono 2 wywiady z przedstawicielami** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie przedstawicieli instytucji). Liczebność jest zbyt mała do wykonania analiz ilościowych ($n < 30$), dlatego dane mają charakter jakościowy.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, stanowiska, stażu pracy, podmiotu prowadzącego, nazwy instytucji. Grupa ta uczestniczyła w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w gminie Puszcza Mariańska.

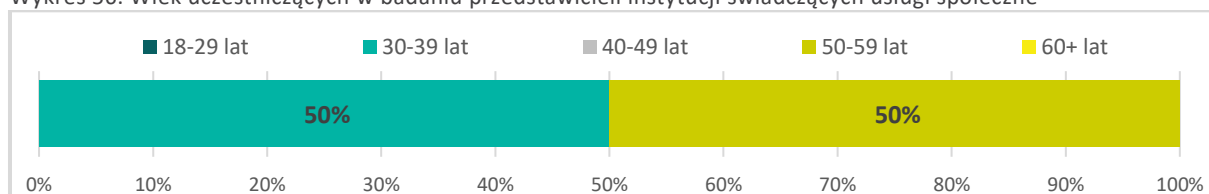
Wykres 55. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu dominującą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowiły 100% badanych).

Wykres 56. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów reprezentowali oni 2 grupy wiekowe, wśród których nie odnotowano jednej dominującej grupy ankietowanych (w każdej grupie odnotowano 50% badanych).

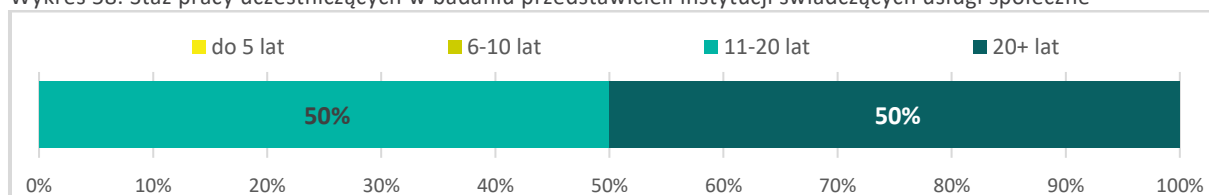
Wykres 57. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stanowiska respondenci reprezentowali jedną grupę zawodową: kierownicy/dyrektorzy.

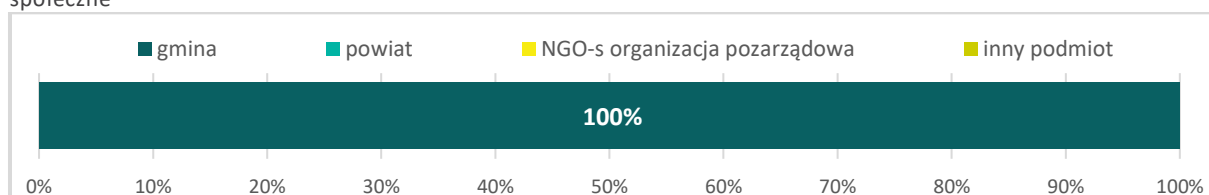
Wykres 58. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stażu pracy respondentów reprezentowali oni dwie grupy doświadczenia: w przedziale 11-20 lat oraz 20+ lat (po 50% ankietowanych).

Wykres 59. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku podmiotu prowadzącego dla instytucji uczestniczących w badaniu został zidentyfikowany tylko jeden podmiot i była to gmina.

Wykres 60. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne

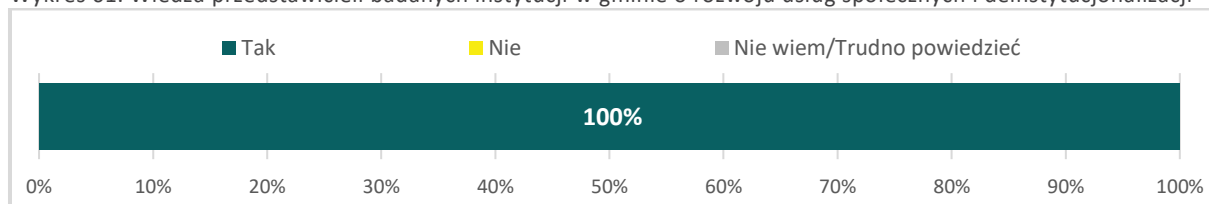
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku nazwy instytucji uczestniczących w badaniu zostały zidentyfikowane dwa podmioty: OPS ośrodek pomocy społecznej i Ośrodek sportu.

II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne w zakresie ich podejścia do rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

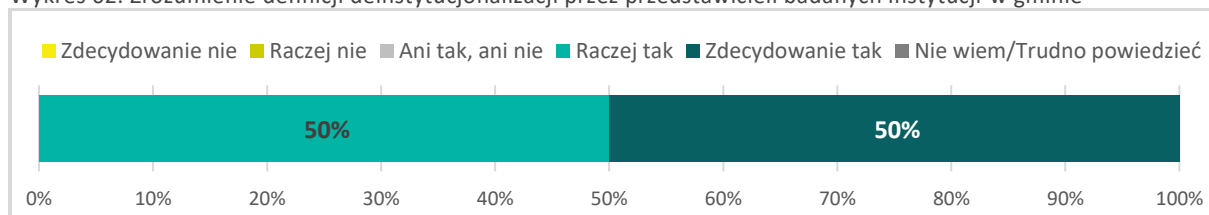
Wykres 61. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji w gminie mają wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanym pojęciem deinstytucjonalizacji.

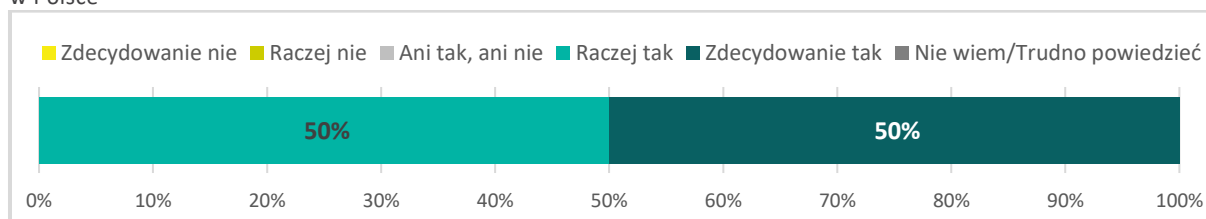
Wykres 62. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Deinstytucjonalizacja praktyk pomocowych to proces przechodzenia od organizowania wsparcia opartego na rozwiązaniach zakładowych, w których kluczową rolę odgrywają placówki całonocne długookresowego pobytu, do organizowania wsparcia w sposób środowiskowy, z wykorzystaniem infrastruktury usług społecznych i innych zasobów społeczności lokalnych (M. Rymśa, 2022). Ta definicja jest zrozumiała dla wszystkich respondentów uczestniczących w badaniu.

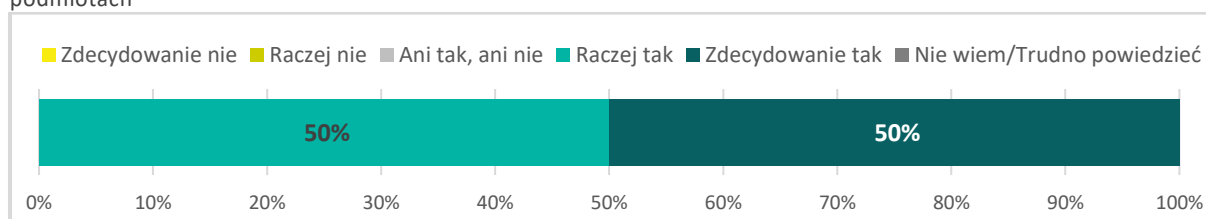
Wykres 63. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji podzielają zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

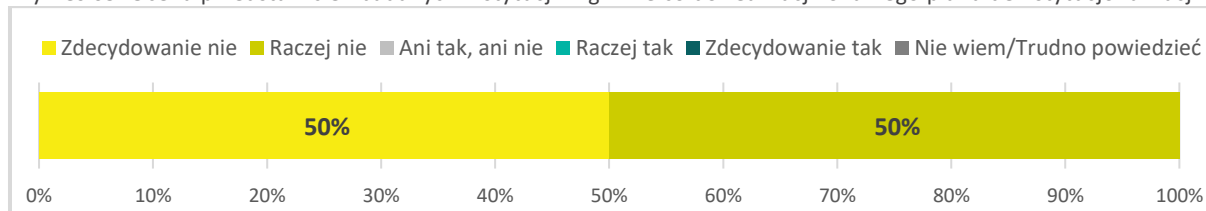
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele instytucji przyznają, że ich podopieczni i personel wyrażali potrzebę rozwoju środowiskowych usług społecznych w tych podmiotach.

Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji

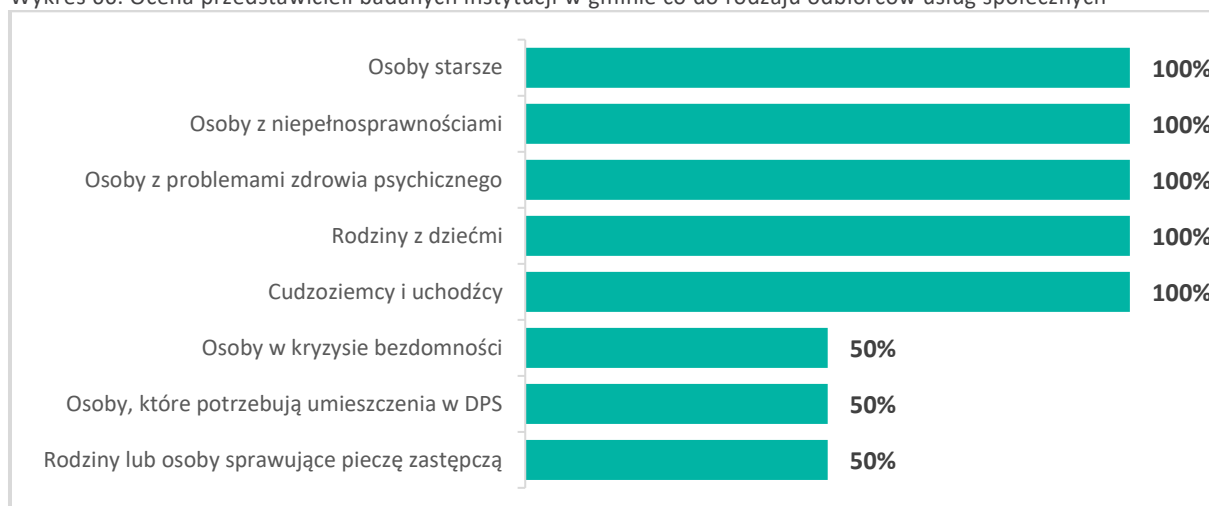
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W żadnej z badanych instytucji zlokalizowanych w gminie Puszcza Mariańska, w opinii jej przedstawicieli nie jest realizowany lokalny plan deinstytucjonalizacji usług społecznych.

III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne dla poszczególnych grup beneficjentów, a także problemy w rozwoju i gotowości podmiotów do rozwoju tych usług.

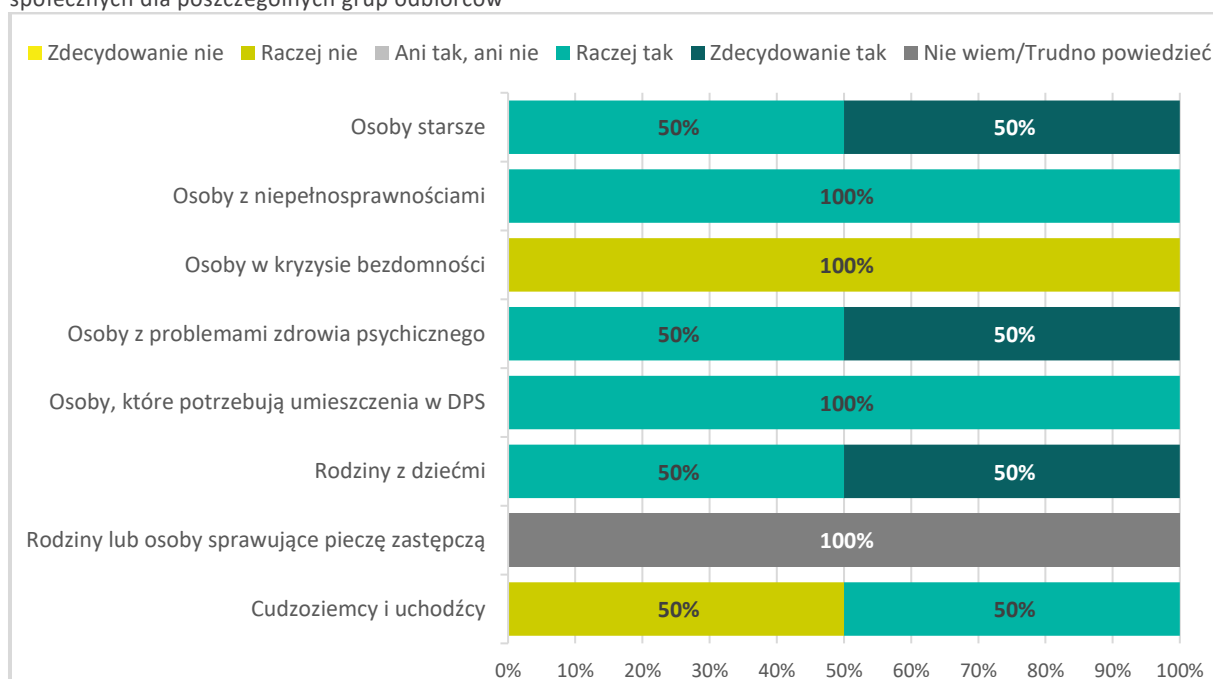
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Badane instytucje świadczą usługi społeczne głównie dla następujących grup: osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie zdrowia psychicznego, rodzin z dziećmi oraz cudzoziemców i uchodźców.

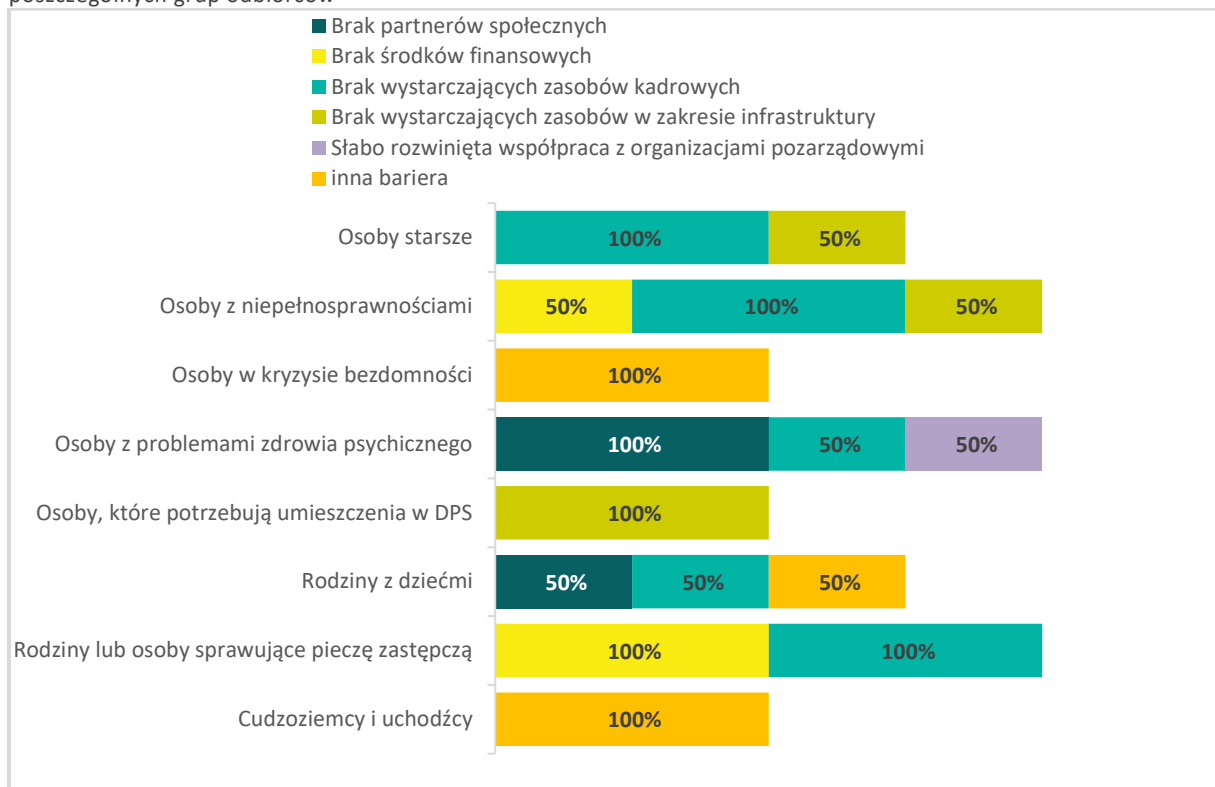
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osób starszych, rodzin z dziećmi, osób z niepełnosprawnościami oraz osób, które potrzebują umieszczenia w DPS (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

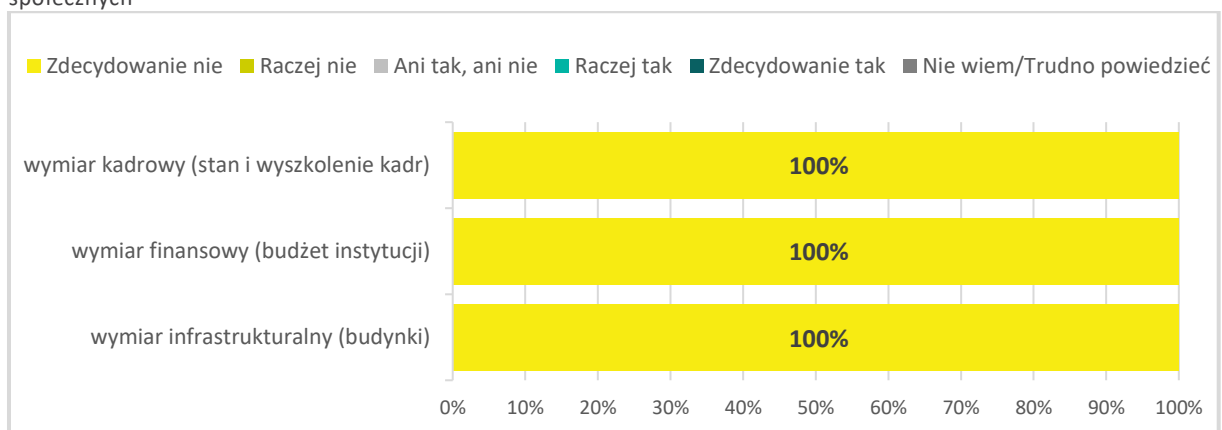
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Puszcza Mariańska to: brak wystarczających zasobów kadrowych, brak wystarczających zasobów w zakresie infrastruktury oraz brak środków finansowych (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Wykres 69. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

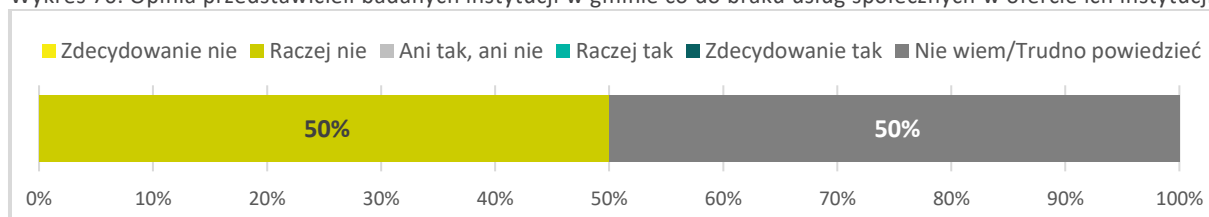
- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – zdecydowanie niegotowe

- wymiar finansowy (budżet instytucji) – zdecydowanie niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynek) – zdecydowanie niegotowe.

IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

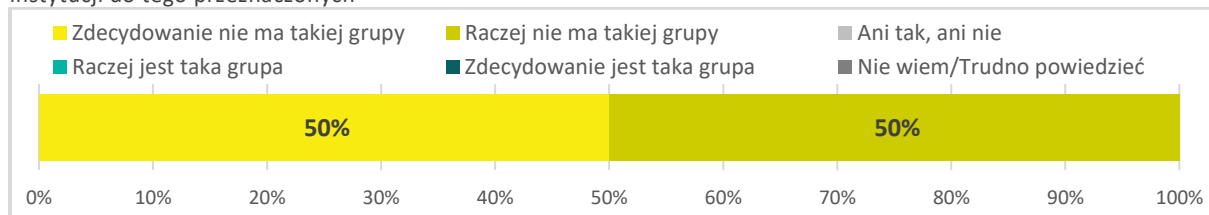
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem połowy przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług nie brakuje usług społecznych, które mogłyby lepiej odpowiadać na potrzeby beneficjentów.

Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych

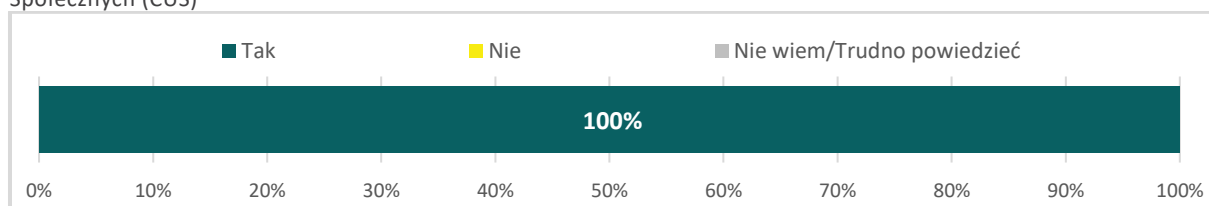
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pracownicy przebadanych instytucji nie wskazują, że jakaś grupa społeczna nie jest objęta wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS) na terenie gminy Puszcza Mariańska.

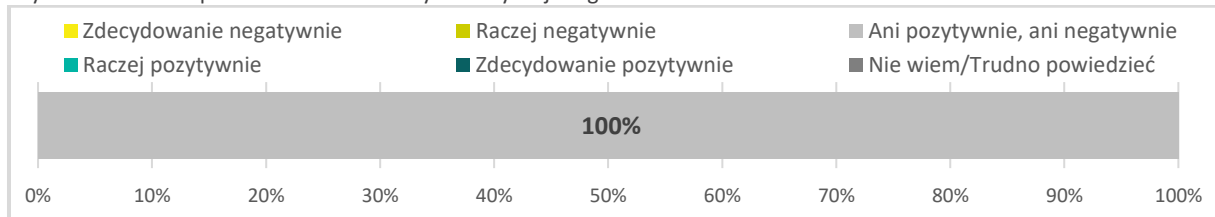
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS)

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele badanych instytucji w gminie Puszcza Mariańska słyszeli o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych.

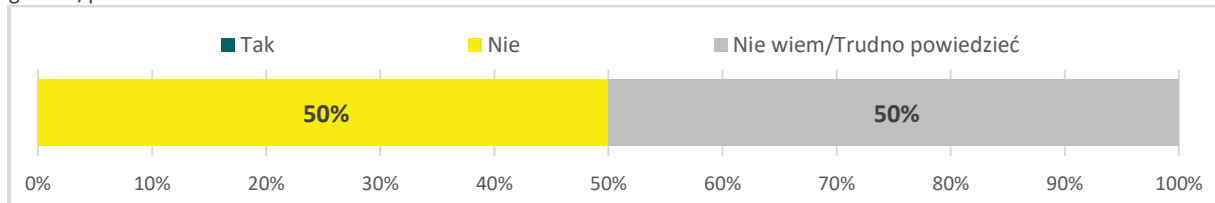
Wykres 73. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co idei tworzenia CUS

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Centrum Usług Społecznych to jednostka organizacyjna gminy utworzona dla jednej lub co najmniej dwóch gmin w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych oraz koordynacji tych usług, zgodnie z Art. 9. ustawy o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych. Przedstawiciele badanych instytucji oceniają ideę tworzenia Centrum Usług Społecznych w gminie Puszcza Mariańska ani pozytywnie, ani negatywnie.

Wykres 74. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie

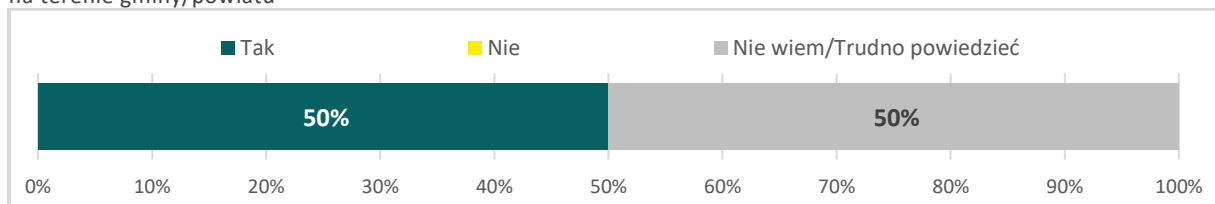
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeden na dwóch przedstawicieli badanych instytucji przyznało, że w ich gminie lub powiecie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy Puszcza Mariańska.

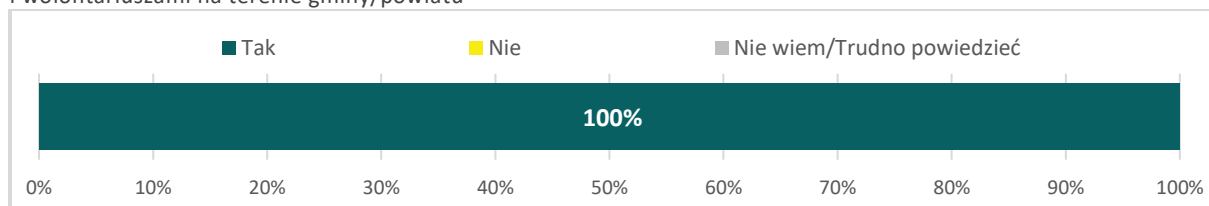
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Połowa przedstawicieli badanych instytucji przyznała, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe.

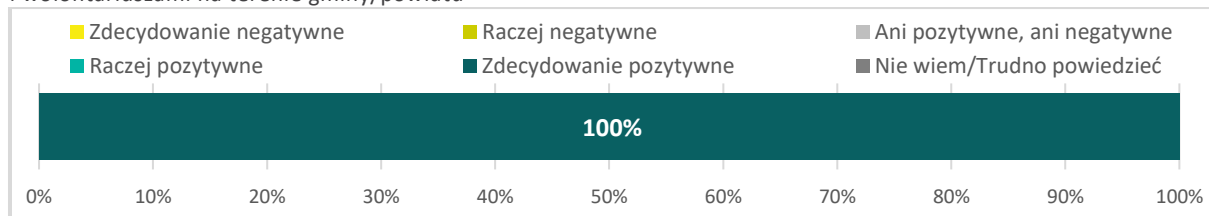
Wykres 76. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele badanych instytucji, którzy mają świadomość działania na ich terenie organizacji pozarządowych, deklaruje doświadczenie współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi.

Wykres 77. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu są pozytywne.

SPIS TABEL

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w gminie Puszcza Mariańska w 2023 r.	17
Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w gminie Puszcza Mariańska w 2023 r.	18
Tabela 3. Kapitał społeczny w gminie Puszcza Mariańska w 2023 r.	18
Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie gminy Puszcza Mariańska	19
Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie gminy Puszcza Mariańska	19
Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie gminy Puszcza Mariańska.....	19
Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie gminy Puszcza Mariańska	20
Tabela 8 Osoby korzystające z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023 roku	21
Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023 roku w podziale na wiek i płeć.....	21
Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w gminie Puszcza Mariańska w 2023 roku	21

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów	27
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów	27
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów	27
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów	28
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów	28
Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów	28
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych	29
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę	29
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych	29
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych	30
Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych	30
Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze	31
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych	31
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze	32
Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych	32
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	33
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę	33
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami	33
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami	34
Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami	34
Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami	35
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami	35
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami	36
Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami	36
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	37
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę	37
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności	38
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności	38
Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności	38
Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności	39
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności	39
Wykres 32. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności	39
Wykres 33. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	40
Wykres 34. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę	40

Wykres 35. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie	41
Wykres 36. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.....	41
Wykres 37. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego	41
Wykres 38. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	42
Wykres 39. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego .	42
Wykres 40. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	43
Wykres 41. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	43
Wykres 42. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy	44
Wykres 43. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę	44
Wykres 44. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi	44
Wykres 45. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi	45
Wykres 46. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi	45
Wykres 47. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi	46
Wykres 48. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi	46
Wykres 49. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi	47
Wykres 50. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi.....	47
Wykres 51. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe.....	48
Wykres 52. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS	49
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.....	49
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców	50
Wykres 55. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne	51
Wykres 56. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	52
Wykres 57. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	52
Wykres 58. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	52
Wykres 59. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.....	52
Wykres 60. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.....	53
Wykres 61. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	53
Wykres 62. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie	53
Wykres 63. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce	54
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach	54

Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji	54
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych	55
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców	55
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców	56
Wykres 69. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych	56
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.....	57
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych	57
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS)	57
Wykres 73. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS.....	58
Wykres 74. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie.....	58
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu	58
Wykres 76. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu	59
Wykres 77. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.....	59